

OPEN MONUMENTENDAG

Zwolle

ZATERDAG

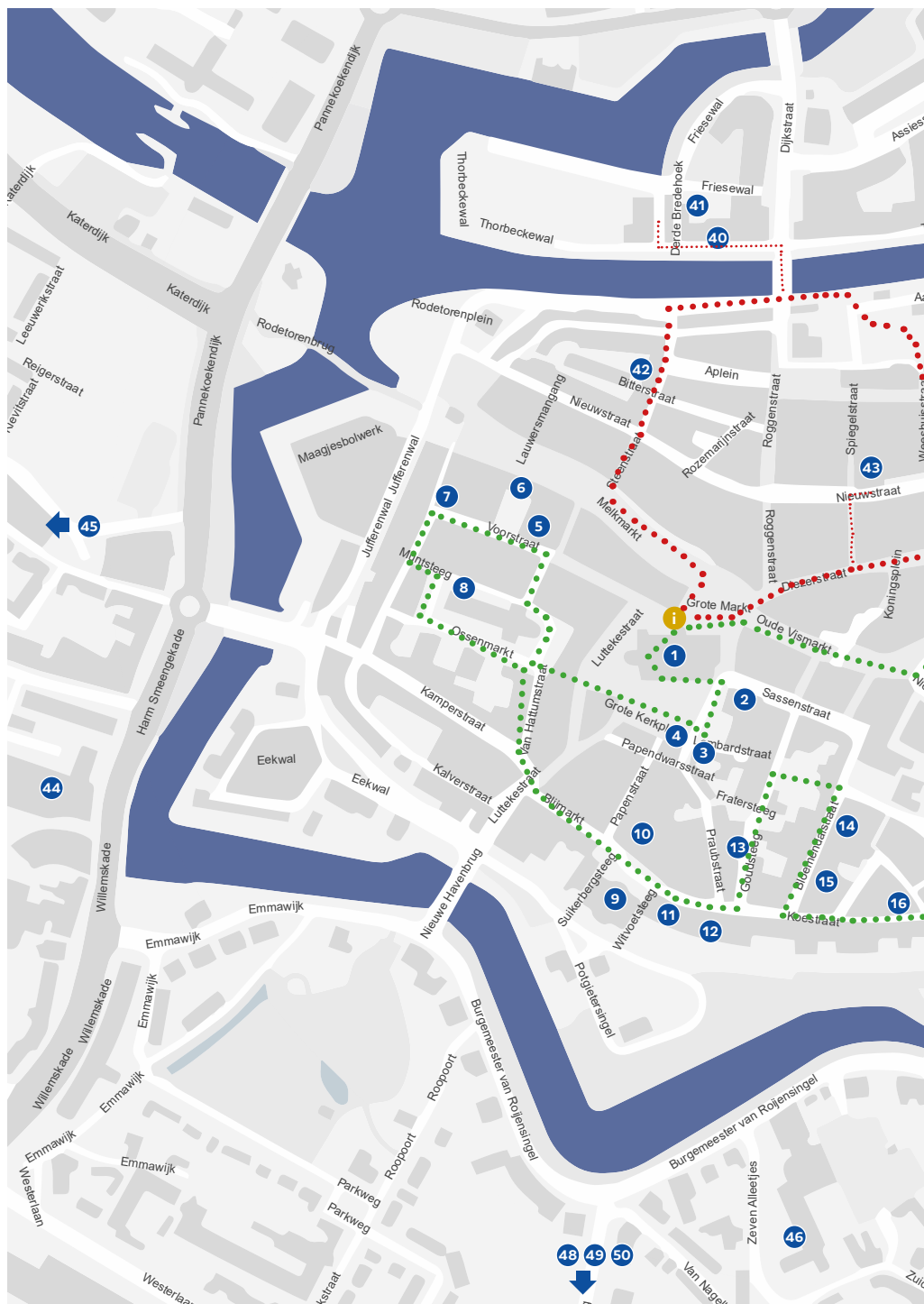
**12 SEPTEMBER
2026**

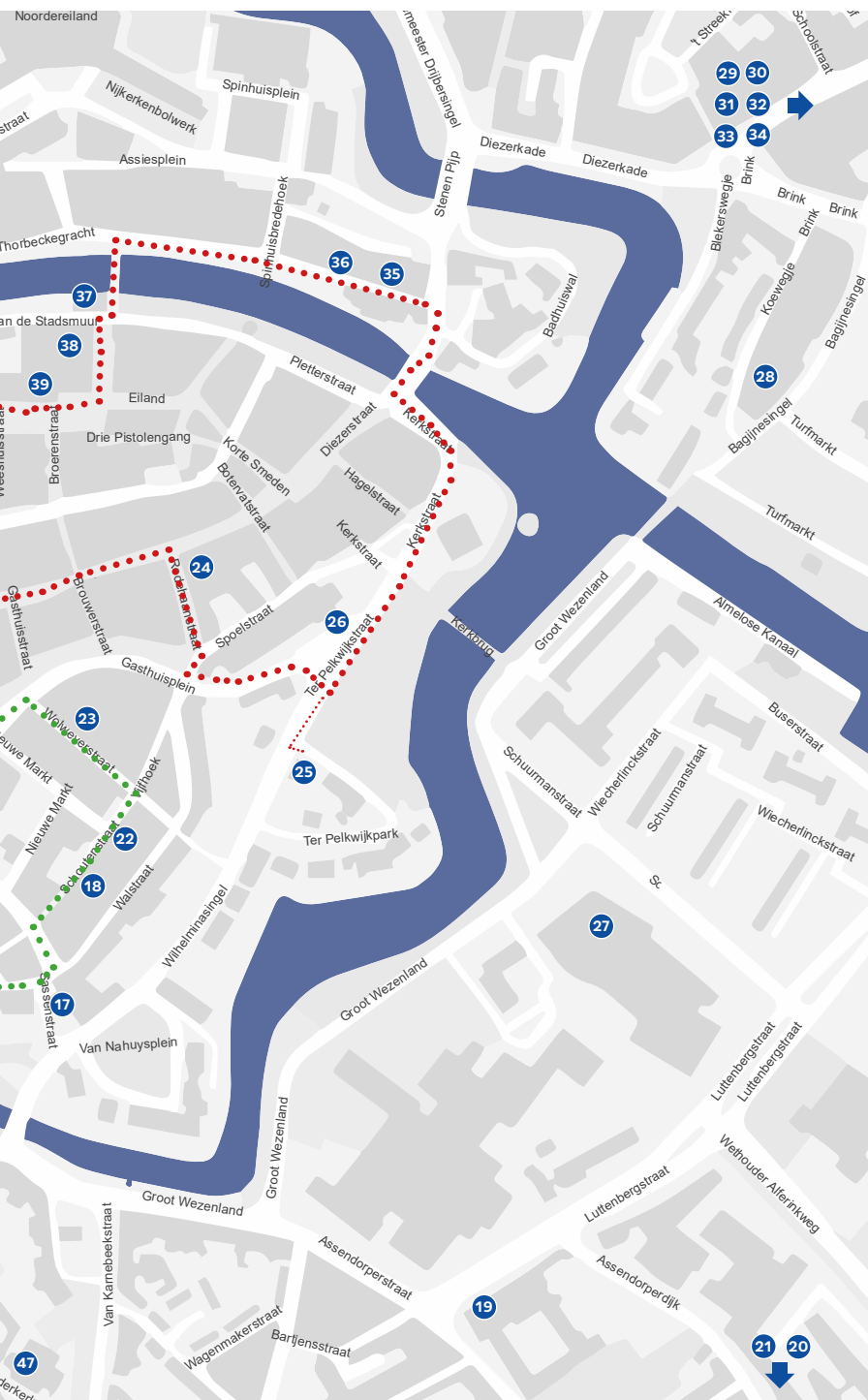
**VEERKRACHTIG
ERFGOED**
IN TIJDEN VAN ONZEKERHEID

VRIENDEN
LOTERIJ

**OPEN
MONUMENTEN
DAG**

Plattegrond

01. Academiehuis Grote Kerk Zwolle, Grote Markt 19
02. Stadhuis - Schepenzaal, Sassenstraat 2
03. De Wheeme, Grote Kerkplein 15, ingang Lombardstraat
04. Zwolse balletjeshuis, Grote Kerkplein 13
05. De Gouden Kroon, Voorstraat 34
06. ANNO Stadsmuseum Zwolle (Drostenhuis), Melkmarkt 41
07. Vrouwenhuis van Aleida Greve, Voorstraat 46
08. Onze Lieve Vrouwebasiliek en Onze Lieve Vrouwetoren (Peperbus), Ossenmarkt 40
09. Museum de Fundatie, Blijmarkt 20
10. Odeon, Blijmarkt 25
11. Lutherse Kerk, Koestraat 4
12. Groote Sociëteit, Koestraat 8
13. Kunstruimte Het Langhuis, Goudsteeg 8
14. Hotel Florès, Bloemendalstraat 3
15. Vrijmetselaarsloge, Bloemendalstraat 11
16. Galerie OT-KO, Koestraat 31
17. Sassenpoort, Sassenstraat 53
18. Waalse Kerk (Eglise Wallonne), Schoutenstraat 4
19. Dominicanenkerk, Assendorperstraat 27-29
20. Ten Oeverstraat 24
21. Jeruzalemkerk, Assendorperdijk 134
22. Synagoge, Samuël Hirschstraat 8
23. Doopsgezinde kerk, Wolweverstraat 9
24. Statenzaal, Diezerstraat 80
25. Voormalige Gemeentehuis Gemeente Zwollerkerspel, Ter Pelkewijkpark 18
26. Plantagekerk, Ter Pelkewijkstraat 15-17
27. Rechtbank Overijssel Zwolle, Schuurmanstraat 2
28. Oosterkerk, Bagijnensingel 17
29. R.K. Begraafplaats, Bisschop Willebrandlaan 62
30. Marechausseekazerne, Meppelerstraatweg 19
31. Windoliemolen De Passiebloem, Vondelkade 175
32. Openluchtbad Zwolle, Ceintuurbaan 1
33. BREINN Ketelhuis (op de Makersfabriek), Ceintuurbaan 15
34. Wresinski Theater (op de Makersfabriek), Floresstraat 21
35. Staatshuys - geboortehuis Thorbecke, Thorbeckegracht 11
36. 19 Het Atelier Architecten, Thorbeckegracht 19
37. Huis van de Leefomgeving, Aan de Stadsmuur 79-83
38. Broerenklooster, ArtEZ Conservatorium, Aan de Stadsmuur 88
39. Broerenkerk, Achter de Broeren 1
40. Thorbeckegracht 76
41. Kleine kelderwoning, Derde Bredehoek 2
42. Steenstraat 13
43. Het Vliegerhuys, Nieuwstraat 55
44. Theodorakapel, Theodorahof 20
45. Buurtmuseum Kamperpoort, Hoogstraat 88
46. Hoofdkantoor GGD IJsselland, Zeven Alleetjes 1
47. Zuiderkerk, Zuiderkerkstraat 31
48. Station, Stationsweg 16
49. Rode Hal, Hanzelaan 95
50. Vereniging De Buitensociëteit, Stationsweg 44
51. Carolus Clusius College, Kamperweg 1
52. De Bruin Architecten, Veerallee 38
53. VanWonen, Willemsvaart 21
54. De Oude IJsselbrug, Spoolderbergweg
55. Katerveersluizen
56. Het Engelse Werk
57. Hof van Windesheim, Pastorieweg 2
58. Windesheimer molen, Wijheseweg 43
59. Oudste boerderij van Salland, Veldweg 1 - 2
60. Hervormde kerk Windesheim, Dorpsstraat 4
61. Historische Buitenplaats Windesheim, Windesheimerweg

Buiten de looproute

➔ 29 30 31 32 33 34 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61

➔ 19 20 21 27 28 44 45 46 47 48 49 50

Voorgestelde wandelroute

Opengestelde monumenten

Informatiestand

Welkom op

OPEN MONUMENTEN DAG

Zwolle

Erfgoed

In dit programmaboekje vindt u alle gratis te bezoeken panden én alle activiteiten tijdens de Open Monumentendag. Als u de wandelroute op blz. 2 en 3 volgt, komt u al langs veel deelnemende locaties.

Voor het complete en actuele programma ga naar:
www.zwolle.nl/erfgoed/activiteiten

61 opengestelde locaties

Voor het eerst opengesteld

- **Rode Hal, blz. 49**
Hanzelaan 95
- **Buurtmuseum Kamperpoort, blz. 45**
Hoogstraat 88
- **Jeruzalemkerk, blz. 26**
Assendorperdijk 134
- **BREiNN Ketelhuis (op de Makersfabriek), blz. 34**
Ceintuurbaan 15
- **De Gouden Kroon, blz. 10**
Voorstraat 34
- **Hotel Florès, blz. 19**
Bloemendalstraat 3
- **Woonhuis, blz. 24**
Ten Oeverstraat 24
- **Wresinski Theater (op de Makersfabriek), blz. 34**
Floresstraat 21

Routes

- Twee kinderpuzzeltochten
- Een noordelijke- en zuidelijke fietstocht door het buitengebied
- Fietsroute door Assendorp
- Hop-on hop-off trein door de binnenstad

Routes zijn verkrijgbaar bij de informatiekraam voor de Grote of St. Michaëlskerk (Grote Markt 19).

OPEN MONUMENTEN DAG

Exposities

- Een expositie over de historie bij het Langhuis, blz. 19
- Karel Boonenburg tentoonstelling in de Schepenzaal, blz. 9
- FotoExpo 'Het Woord Gekiekt' bij de Doopsgezinde kerk, blz. 27
- Expositie 'Zwolle in beeld' bij Galerie OT-KO en Hotel Florès, blz. 21
- Bold Cities, Brave Decisions in de Rode Hal, blz. 49
- Tentoonstelling met bijzondere kerkschatten in de Peperbus, Onze Lieve Vrouwe Basiliek, blz. 15

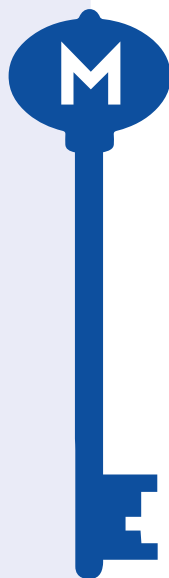
Uitgelicht

- Cultuurroute van De Stad Verbeeldt, blz. 52 en 53
- Workshops met langzwaard of zwaard & beukelaar door MARS, blz. 23
- Leven in de brouwerij in Windesheim, blz. 61
- Hop-on hop-off trein door de binnenstad van Zwolle, blz. 38 en 39
- Het Concours van Stads- en Dorpsomroepers, blz. 18
- Demonstraties klokkenluiden in de Peperbus, blz. 15
- Levend schilderij bij het atelier aan Blijmarkt 21, blz. 36
- Lessen uit vroegere tijden in het Carolus Clusius College, blz. 54
- City Escape door Zwolse monumenten, blz. 56
- Rondrit door de wijken van Zwolle met een cabriobus, blz. 42 en 43
- Kindervoorstelling van de beiaardiers in ANNO, blz. 11

Rondleidingen

- Bij de GGD om 10.30 en 14.30 uur, blz. 45.
Meld je aan via www.openmonumentendag.nl en zoek op Zwolle
- Door de oude stekenbakkerij van het Zwolse Balletjeshuis, blz. 10
- Verschillende rondleidingen door het Vrouwenhuis, blz. 14. Vooraf reserveren via de agenda van het Vrouwenhuis: www.vrouwenhuiszwolle.nl
- Ontdek het archeologisch depot tijdens een rondleiding door het pand De Gouden Kroon om 10.30, 13.00, 13.30 en 15.00 uur, blz. 10.
Meld je aan via www.openmonumentendag.nl en zoek op Zwolle
- Bij de kleine kelderwoning, blz. 41. Vooraf telefonisch reserveren via: 0620775459
- Door het Drostenhuis om 11.00 en 13.00 uur, blz. 13. Meld je aan via www.openmonumentendag.nl en zoek op Zwolle
- Bij Odeon door de Hanzestrohmzaal, blz. 16
- Langs de zaagtandwoningen in Assendorp, start bij Ten Oeverstraat 24, blz. 24.
Meld je aan via www.openmonumentendag.nl en zoek op Zwolle
- Door monument Steenstraat 13, blz. 41.
Meld je aan via www.openmonumentendag.nl en zoek op Zwolle
- Ga met de Omdwaaltour zelf op ontdekking in Museum de Fundatie of sluit aan bij een rondleiding. Vanaf 11.30 uur start ieder uur een rondleiding, blz. 16
- Gedurende de dag rondleidingen in Rechtbank Overijssel Zwolle door architect Rob Hootsmans, blz. 29
- Drie stadswandelingen door de gidsen van Zwolle om 11.00 en 14.00 uur, blz. 46 en 47. Meld je aan via www.openmonumentendag.nl en zoek op Zwolle

Optredens, blz. 63

- Prachtige kooroptredens in diverse monumenten
- Fluitensemble Fluitfocus bij de Sassenpoort en de Lutherse kerk
- Regionaal Mandoline en Gitaar Orkest in de Zuiderkerk
- Meander Big Band bij de Rode Hal
- Muzikale optredens in de Arriva-trein tussen Zwolle – Ommen door Millennium Jazz Orchestra
- Gertrüd Reinink & Reinder van Raalte in de Statenzaal
- Kinderkoor Konstantijn en Jeugdkoor Voices in ANNO Stadsmuseum Zwolle
- Britten Jeugdstrijkorkest in ArtEZ Conservatorium

Voor een actueel overzicht van alle optredens ga naar: www.zwolle.nl/erfgoed/overzicht-koren-en-ensembles

En nog veel meer! Scan de QR-code voor de actuele optredens

01

Academiehuis Grote Kerk Zwolle, Grote Markt 19

Deze gotische driehallenkerk is gebouwd tussen 1370 en 1452. Met een toren van 113,5 meter hoog had deze kerk de hoogste toren in Nederland, hoger zelfs dan de Domtoren. Verschillende blikseminslagen werden deze toren fataal. In 1682 stortte de toren in waarbij twee traveeën van de kerk werden vernield. Op de plaats van de toren werd een achthoekige consistorie gebouwd die vanuit de kerk toegankelijk is via een imposante trap. Het interieur uit het eind van de zeventiende eeuw is nog grotendeels intact.

In de kerk zijn het zestiende-eeuwse koorhek, de preekstoel, het Schnitgerorgel en de herenbanken de blikvangers. Verder zijn nog enkele fragmenten bewaard gebleven van fresco's uit de vijftiende eeuw van Meester Joen van der Mynnesten, een fragment van de voormalige Sacramentstoren van de beeldhouwer Willem Backerweerd en een timpaan in het Noorderportaal van bouwmeester Arnt van Calcar met het oude Stadswapen. In de buitenmuur van het middenkoor is een rode zandstenen boogvulling met een voorstelling van de zielen in Abrahams schoot. Vermoedelijk heeft deze boogvulling deel uit gemaakt van een romaanse voorganger van de huidige kerk.

02

Stadhuis - Schepenzaal, Sassenstraat 2

De oude hal en de Schepenzaal herinneren aan het oorspronkelijke Zwolse raadhuis dat tussen 1447 en 1450 werd gebouwd op de plaats van een ouder raadhuis. Het zijn Meester Bartolomeus met behulp van de bouwmeesters Berend van Covelent en Arnt van Calcar die dit fraaie stadhuis bouwden. De oorspronkelijke Schepenzaal wordt nu gebruikt als trouwzaal. Voor de Franse revolutie was hier de rechtbank.

Veel inventaris herinnert aan de rechtspraak zoals de beulswaarden, enkele teksten en het schilderij van "het laatste oordeel" boven de schouw uit het eind van de zestiende eeuw. De schouw zelf is van Drachenfelder Trachiet, geleverd door Herman van Ceulen. De balkdragende figuren aan het plafond dateren nog uit de bouwtijd, evenals de muurkasten. Het fraaie Horloge van de Zwolse klokkenmaker is in 1728 vervaardigd door Wilhelm Bramer.

► **Bekijk in de Schepenzaal de pop-up tentoonstelling over Karel Boonen.**

► **Bouw je eigen stad met Democracy in de raadzaal! Een leuke activiteit voor gezinnen met kinderen vanaf 8 jaar.**

03

De Wheeme, Grote Kerkplein 15, ingang Lombardstraat

Een Wheeme is een oude naam voor pastorie. In dit pand dat schuin tegenover de voormalige Michaelskerk staat, woonde de pastoor die aan deze kerk verbonden was. De woning werd omstreeks 1493 gebouwd.

Rond 1515 werd het gebouw ingesloten door de bebouwing van het Arme Fraterhuis aan de oost- en zuidzijde van de Wheeme. Het gebouw heeft op de begane grond aan de kant van de Lombardstraat van oorsprong geen ramen, omdat het vooral georiënteerd was op de binnenplaats. Daar staat ook de traptoren die in de bouwtijd een teken van grote welstand was. Binnen bevinden zich muurnissen met laatmiddeleeuwse religieuze schilderijen.

De Lombardstraat is vernoemd naar de Bank van Lening (Lombard) die tot 1925 in dit pand gevestigd was. Voordat het pand in 1975 bij het stadhuis van Zwolle werd betrokken was het in gebruik als politiebureau.

De gedaante-verandering van de stadskern

**Karel Boonenburg (1916–1998),
museumdirecteur & kunstschilder**

Na de succesvolle tentoonstelling met werk van Han Prins organiseren de Vrienden van de Stadskern Zwolle ook dit jaar weer een expositie. In het depot van de gemeente Zwolle bevindt zich een deel van de artistieke nalatenschap van Karel Boonenburg, die van 1962 tot 1979 directeur was van het toenmalige Provinciaal Overijssels Museum (het huidige ANNO Stadsmuseum Zwolle).

Met aquarel, viltstift en ballpoint legde hij de veranderingen in de stadskern van de jaren '70 vast. Zijn werk toont onder meer de bouwput voor het nieuwe stadhuis, 'het gat van Zwolle' in het Broerenkwartier en de bouw van het winkelcentrum. Deze impressies brengen de enorme gedaanteverandering in beeld die de stadskern in die periode heeft ondergaan.

Schepenzaal,
stadhuis,
Sassenstraat 2

04

Zwolse balletjeshuis, Grote Kerkplein 13

Op het hoekje van het Grote Kerkplein zit het oudste winkeltje van Zwolle: het Zwolse Balletjeshuis. Het winkelinterieur dateert uit 1688, toen hier een kruidenierswinkel werd gevestigd. In 1845 nam J. van der Kolk de failliete boedel over en startte een stekenbakkerij in het achterhuis. De steken werden oorspronkelijk gebruikt om de koffie en thee te zoeten en mochten pas na de ontwikkeling van suikerbieten als snoepjes worden gegeten. Vanaf dat moment heten ze Ulevellen, oftewel Zwolse Balletjes. Momenteel is deze laatste stekenbakkerij ter wereld gevestigd in de kelder onder de winkel.

Het Zwolse Balletjeshuis heeft ook een groot assortiment oud-Hollands snoepgoed zoals massée, polkabrokken, kaneelstokken, wijnballen en diverse soorten drop. Daarnaast is het ingericht als toeristisch informatiepunt en souvenirwinkeltje.

► **Ontdek meer over dit pand tijdens een rondleiding door de oude stekenbakkerij.**

05

**Bezoek het
archeologisch
depot!**

De Gouden Kroon, Voorstraat 34

Dit pand is een van de voornaamste panden in de Voorstraat die hun huidige uiterlijk in de achttiende eeuw hebben gekregen. Vanaf die tijd werd het pand bewoond door rijke Zwollenaren. In 1937 werd het pand in gebruik genomen door de Staat en betrokken bij het post- en telegraafkantoor aan de Melkmarkt. Nadat het ook enige tijd als belastingkantoor was gebruikt, kwam het pand in handen van het Provinciaal Overijssels Museum. Nu is het pand al enkele jaren in gebruik als kantoor van Erfgoed Zwolle. In het pand zijn veel mooie interieurelementen te zien.

► **Ontdek het pand tijdens een unieke rondleiding door het archeologisch depot en het werkatelier. Dit monument is alleen te bezoeken via een rondleiding om 10.30, 12.00, 13.30 en 15.00 uur. Meld je aan via www.openmonumentendag.nl en zoek op Zwolle.**

**ANNO Stadsmuseum
Zwolle (Drostenhuis),
Melkmarkt 41**

06

Het Drostenhuis, onderdeel van ANNO Stadsmuseum Zwolle, is een van oorsprong 16de-eeuws pand. De bouwheer was Engelbert van Ensse. Hij stamde uit een Kamper magistraatsfamilie en was rentmeester van Salland en later drost van Drenthe. Het Drostenhuis behoorde met z'n tien haardplaatsen van begin af aan tot de grootste huizen van Zwolle.

De familie Podt heeft in de 18de eeuw de meeste veranderingen laten aanbrengen. Het pand werd vergroot, de ingang verplaatst en de kamers werden naar de mode van de tijd verbouwd en ingericht. Boven de goot werd een rijk beeldhouwd rococo attiek geplaatst. Het pand heeft een prachtig interieur met kamers en een keuken uit de 18de eeuw. Tijdens de restauratie in 2021 is het gebouw met zorg hersteld, zodat ANNO Stadsmuseum Zwolle het in 2022 opnieuw kon openen voor het publiek. Het is een unieke plek in Nederland waar museum, archeologie, bouwhistorie, monumenten en archief samen onder één dak zijn te vinden.

► **Het gehele museum is tijdens Open Monumentendag gratis toegankelijk. Het programma is een samenwerking tussen ANNO, Erfgoed Gemeente Zwolle en Collectie Overijssel.**

Bellen en het Torenbeest

**Cultureel Erfgoed
dat klinkt als
een klok!**

Wat hebben een zingende vos, een pratende vleermuis en een geheimzinnig 'beiaard-dier' te maken met het grootste en zwaarste muziekinstrument van Nederland?

Ontdek het tijdens deze vrolijke kindervoorstelling, waarin buikspreekster en beiaardiersdochter Lydia Zwart haar publiek op een leuke manier van alles te weten laat komen over klokken, bellen en het carillon! Een muzikale voorstelling voor jong en oud over 'veerkrachtig erfgoed' dat klinkt als een klok!

► **Om 11.00 & 15.00 uur, in de tuin van ANNO Stadsmuseum Zwolle.**

ANNO

Stadsmuseum Zwolle

Tijdens Open Monumentendag stap je in ANNO Stadsmuseum Zwolle niet alleen een monument binnen, maar ook een verhaal. Dit weekend is ook de allerlaatste kans om de tentoonstelling Alles is familie te bezoeken. In deze tentoonstelling, rond Catharina ter Borch en haar familie, ontdek je hoe familiebanden door de tijd veranderen: wie hoort bij wie, wat draag je aan elkaar over (bewust of onbewust) en hoe verschuift het idee van 'familie' eigenlijk?

Speciaal voor Open Monumentendag is er extra programma, samengesteld met Collectie Overijssel, Erfgoed Gemeente Zwolle en ANNO.

► **Meer info:** anno.nl/agenda.
Aanmelden is niet nodig,
behalve voor de rondleidingen.

Melkmarkt
41,
Zwolle

Rondleidingen Drostenhuis (11.00 & 13.00 uur)

Wil je het Drostenhuis echt goed leren kennen? Sluit aan bij een rondleiding en ontdek het huis met gids. Aanmelden via www.open-monumentendag.nl (zoek op Zwolle). De rondleidingen worden verzorgd door erfgoed specialisten van Erfgoed Gemeente Zwolle.

Erfgoedlab: Je bent wat je weggooit! (doorlopend)

Wat vertelt afval over mensen, vroeger en nu? In het Erfgoedlab duik je in vondsten uit 1866–1960 uit een riool in de Kamperpoort. Je ontdekt wat mensen weggooiden, wat dat zegt over hun leven én hoe archeologen patronen herkennen en conclusies trekken. Extra spannend: kun jij dezelfde ‘afvalpatronen’ ook terugzien in bijvoorbeeld de 17de eeuw?

Leuke
speurtocht
voor
kinderen

Speurtocht voor kinderen: Het geheim van het Drostenhuis (doorlopend)

Voor jeugdige onderzoekers is er een speurtocht door het hele museum. Je lost raadsels op, ontdekt verborgen details van het Drostenhuis én je komt onderweg ook langs Alles is familie (tip: kijk daar extra goed, want daar vind je aanwijzingen die je anders mist). Meld je op de dag zelf bij de balie van ANNO: hesje aan, bouwhelm op, en gaan.

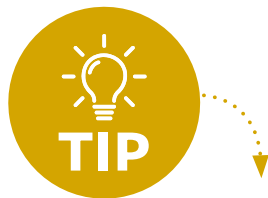
07

Vrouwenhuis van Aleida Greve, Voorstraat 46

In 1706 kochten de zussen Aleida Wilhelmina en Judith Greve, dochters van een bierbrouwer uit de Voorstraat, een groot patriciërshuis aan het eind van de huidige Melkmarkt. Het was het laatste huis 'voor de wal' en keek uit op de stadsmuur met de waterpoort over de Grote Aa en de Rodetorenpoort.

Als langstlevende van haar gezin bestemde Aleida Greve bij testament haar woonhuis tot een tehuis voor oudere vrouwen en vrijsters. Na haar dood in 1742 werd het pand verbouwd tot een aantal kleinere kamers waar oudere vrouwen van protestantse huize kosteloos mochten wonen. Later in de achttiende eeuw breidde men het aantal kamers uit en kwam een nieuwe zijvleugel aan de Voorstraat tot stand.

Tegenwoordig is een gedeelte van het pand ingericht als museum. Het oorspronkelijk veertiende-eeuwse huis met een trapgevel aan de voorzijde uit het begin van de zeventiende eeuw werd in 2019-2022 gerestaureerd en ontving daarvoor de Erfgoedprijs Zwolle-Kampen 2023.

Veerkrachtig Vrouwenhuis

Tijdens Open Monumentendag 2026 staat Het Vrouwenhuis in het teken van 'veerkrachtig erfgoed'.

Dit bijzondere gebouw beweegt immers al eeuwenlang met de tijd mee. Van hofje voor oude, arme vrouwen tot een uniek museum in Zwolle. In alles zie je hoe Het Vrouwenhuis zich steeds opnieuw heeft aangepast, zonder daarbij haar karakter te verliezen.

Bezoekers kunnen tijdens Open Monumentendag op verschillende manieren het verhaal van Het Vrouwenhuis ontdekken. Ontdek verborgen plekken in de documentaire, ga mee op een rondleiding over restauratie en bouwgeschiedenis of ontdek hoe het gebouw door de eeuwen heen steeds een andere functie kreeg. Voor kinderen is er een interactieve rondleiding waarin zij zelf keuzes maken over erfgoed als 'baas' van Het Vrouwenhuis. De dag wordt op een bijzondere en muzikale manier afgesloten.

► **Voor alle rondleidingen en activiteiten geldt dat op voorhand reserveren nodig is. Bekijk het programma en reserveer een plekje via www.vrouwenhuiszwolle.nl.**

08

Onze Lieve Vrouwebasiliek en Onze Lieve Vrowetoren (Peperbus), Ossenmarkt 40

De Onze Lieve Vrouwebasiliek is een laat gotische kerk, grotendeels gebouwd in de vijftiende eeuw. In 1866 kreeg de kerk haar neogotische inrichting onder leiding van pastoor Otto Anthonius Spitzen. De Utrechtse beeldend kunstenaar Friedrich Wilhelm Mengelberg werd hiervoor gevraagd. Veel van zijn werk is nog steeds te bezichtigen. Bij een grote restauratie in 1976-1980, waarbij de neogotische zijbeuken na ongeveer honderd jaar weer werden afgebroken, kreeg de kerk haar oorspronkelijke vorm als kerkkerk terug.

Met de bouw van de toren werd in het midden van de vijftiende eeuw begonnen. Wegens geldgebrek moest men bij de tweede geleding stoppen. Tussen 1478 en 1481 werd de toren verder verhoogd tot aan de eerste omloop. In de hoogste geleding van de torenromp kwamen toen zes klokken te hangen. In 1537 volgde de lantaarn. Pas aan het einde van de zeventiende eeuw werd de toren van een uivormige bekroning voorzien. Na een brand in 1815, waarbij deze bekroning geheel uitbrandde, kreeg de lantaarn het huidige koepeldak dat de toren de naam Peperbus opleverde.

► **Bewonder hier een bijzondere expositie over kerkschatten.**

Het Klokken- luidersgilde in de Peperbus

Zicht op Zwolle

Van welke kant je Zwolle ook nadert, de Peperbus steekt trots boven de stad uit. Beklim de 236 treden en ontdek midden in de toren een verrassende 360 graden-beleving. Een bijzondere animatie neemt je mee terug naar Zwolle in de Hanzetijd, gebaseerd op de Atlas van de negen Hanzesteden. Naast deze informatieve film krijg je bovenin de toren een prachtig uitzicht over het hart van Zwolle.

10:00 uur openingsluiding
12:30 uur demonstratieluiding
16:00 uur demonstratieluiding

**10:00 uur
openings-
luiding**

09

Open van
11.00 tot
17.00 uur

Museum de Fundatie, Blijmarkt 20

Dit neoclassicistische pand is gebouwd tussen 1838 en 1841, naar een ontwerp van de Haagse architect Eduard Louis de Coninck. Het deed dienst als Paleis van Justitie en bood later onder meer onderdak aan de Rijksplanologische Dienst.

In 2004/2005 is het naar een ontwerp van architect Gunnar Daan verbouwd tot kunstmuseum. In 2012/2013 onderging het pand een spectaculaire uitbreiding. De Wolk, de ellipsvormige opbouw die Hubert-Jan Henket (Bierman Henket Architecten) ontwierp, biedt plaats aan twee tentoonstellingszalen. Een groot ovaal raam geeft prachtig uitzicht op de historische binnenstad. Aan de buitenkant is de opbouw bekleed met 55.000 wit-blauwe tegels. De uitbreiding ziet eruit als een keramische wolk die lijkt te zweven boven het oorspronkelijke gebouw.

- **Vanaf 11:30 uur start ieder uur een rondleiding met extra achtergrond-informatie over het iconische gebouw. Gratis deelname, aanmelden bij de kassa.**

10

Odeon, Blijmarkt 25

Rond 1839 werd een nieuwe concert- en komediezaal opgericht. De zaal kreeg de naam Odeon die was ontleend aan het eerste overdekte theatergebouw in de klassieke oudheid, het Odeion van Pericles in Athene. De voorgevel van dit concertgebouw was in hoofdpzets classicistisch, met kroonlijsten en pilasters, gecombineerd met vensters die ontleend waren aan de romaanse stijl. In de jaren '50 werd deze historische gevel vervangen en in 1983 opnieuw aangepast tot de huidige gevel.

De zaal Odeon staat tegenwoordig bekend als de Hanzestrohmzaal. De Hanzestrohmzaal is een van de oudste bonbonnière-zalen van Nederland en is iconisch door haar authentieke details en neo-Lodewijk XV-stijl, met hoefijzervormig balkon en ovalen lijst met kroonluchter aan het plafond. Tegenwoordig wordt de historische zaal met 457 zitplaatsen nog bijna dagelijks gebruikt voor concerten, congressen en andere feestelijke activiteiten. Dit prachtige rijksmonument is de grote trots van Zwolse theaters.

- **Ontdek de Hanzestrohmzaal tijdens een rondleiding.**

Groote Sociëteit, Koestraat 8

De Grote Sociëteit bestaat uit drie vleugels aan een ommuurde binnenplaats, die in het verleden waarschijnlijk deel uitmaakten van een voornaam herenhuis. Het geheel werd in het midden van de zeventiende eeuw opgetrokken en kwam in 1805 door koop in eigendom van de Groote Sociëteit.

Een belangrijke restauratie vond plaats in 1964. Bij deze restauratie is onder het stucplafond in de biljartzaal een beschilderde balkzoldering tevoorschijn gekomen uit het midden van de zeventiende eeuw. De zeven vakken vertonen cartouches met voorstellingen van de sterrenbeelden van de dierenriem en andere mythologische figuren. Ook is er in de entree een geschilderd luchtgezicht met een afbeelding van Mars uit de derde kwart van de zeventiende eeuw.

Lutherse Kerk, Koestraat 4

Door de vele handelscontacten met Duitsland werden er al vroeg Lutherse diensten in Zwolle gehouden. Duitse kooplieden, die destijds Zwolle bezochten, kwamen in het geheim bijeen in zogenaamde 'huishgemeenten'. Deze groeiden door de jaren heen tot één Lutherse kerk.

Pas in 1649 was het voor de Lutheranen mogelijk een eigen kerk te bouwen. Deze kerk werd met opzet onopvallend gebouwd, vanwege de geloofsvervolgung tot in de negentiende eeuw.

LANDELIJK CONCOURS VAN Stads- en Dorpsomroepers

Tijdens Open Monumentendag vormt het Rodetorenplein het decor voor een bijzonder evenement: het Concours van Stads- en Dorpsomroepers. Aanleiding voor dit landelijke treffen is het 30-jarig jubileum van Peter Vader, de stadsomroeper van Zwolle.

Het concours brengt omroepers uit het hele land samen, die op traditionele en kleurrijke wijze hun vak presenteren aan het publiek. Met hun karakteristieke kleding, bel en krachtige stem laten zij zien hoe deze eeuwenoude traditie nog altijd springlevend is. De deelnemers worden beoordeeld op onder andere stemgebruik, presentatie, inhoud en originaliteit.

Peter Vader is al drie decennia een vertrouwd gezicht in Zwolle. Met zijn markante verschijning en kenmerkende stem heeft hij talloze evenementen en festiviteiten luister bijgezet.

Programma op het Rodetorenplein

Het concours vindt plaats op het podium op het Rodetorenplein en is voor iedereen vrij toegankelijk. Het programma is als volgt:

- 14.00 uur – Verplichte roep
- 15.15 uur – Vrije roep
- 16.15 uur – Uitslag en prijsuitreiking

13

Kunstruimte Het Langhuis, Goudsteeg 8

Het pand waarin kunstruimte Het Langhuis is gevestigd bestaat uit twee delen. Het meest zuidelijk gedeelte, grenzend aan het hofje van de Emmanuelshuizen en het Hof van Suthem, is het oudste en is waarschijnlijk gebouwd omstreeks 1400. Het noordelijke deel dateert uit de zestiende eeuw. Het oudste deel van het huis maakte vanaf 1639 deel uit van de stichting Emmanuelshuizen die huisvesting bood aan arme vrouwen van katholieke huize.

Het tehuis van de stichting Emmanuelshuizen bleef bestaan tot 1964, waarna de gebouwen aan de stad werden verkocht. Vervolgens is Het Langhuis in 1967 door de afdeling Monumentenzorg van de dienst Openbare Werken gerestaureerd en geschikt gemaakt als expositieruimte voor kunstenaars.

Kunstruimte Het Langhuis is nu dé plek in Zwolle voor verrassende kunst van talentvolle makers.

► **Bekijk hier de pop-up expositie over de geschiedenis van het Langhuis.**

14

Hotel Florès, Bloemendalstraat 3

In de Bloemendalstraat staan veel statige panden die getuigen van de grote welstand van hun bewoners. Bloemendalstraat 3 is hiervan een mooi voorbeeld. De voorgevel is gebouwd in het midden van de achttiende eeuw. Dat is te zien aan de rijk gebeeldhouwde klossen onder de goot. De asymmetrische stijl van het beeldhouwwerk noemen we de Lodewijk de vijftiende stijl, naar de mode van het hof van de Franse koning uit die tijd. Binnen in het pand is het trappenhuis ook in deze stijl uitgevoerd. Later is het pand nog een aantal keren verbouwd, waardoor het huis een zeer afwisselend interieur heeft gekregen.

► **Bekijk hier de unieke Galerie OT-KO x Hotel Florès expositie.**

16

Galerie OT-KO, Koestraat 31

Dit brede pand heeft een lijstgevel met een mooie winkelpui, die waarschijnlijk omstreeks 1880 is gebouwd. In die tijd was apotheker Dirk Veen eigenaar van dit pand.

De benedenverdieping zal dus als apotheek zijn ingericht. Tien jaar later kocht apotheker Stroink het pand. Vanaf 1921 was hier loodgieter Van Daalen gevestigd, hij was ook eigenaar van de twee naastliggende huisjes in de Kromme Jak. Onder de winkelpui zijn twee lage roosters te zien die een aanwijzing zijn dat er een kelder onder het pand aanwezig is. Daar zal wijnverkoper Hens, eigenaar van dit pand in het begin van de negentiende eeuw, zijn wijn hebben opgeslagen.

► *Bekijk hier de unieke Galerie OT-KO x Hotel Florés expositie.*

15

Vrijmetselaarsloge, Bloemendalstraat 11

In dit zestiende-eeuwse pand vonden de vrijmetselaars in 1867 onderdak. Als officiële oprichtingsdatum geldt 1802, het jaar waarin de zogenaamde constitutiebrief werd afgegeven. De Latijnse naam 'Fides Mutua' betekent: Wederzijdse Trouw. Die naam heeft een dubbele symbolische betekenis, namelijk vertrouwen tussen de mensen (broeders) onderling en vertrouwen in de relatie tussen de mens en hetgeen de mens overstijgt. In deze naam konden de Zwolse leden zich goed vinden. De loge is al meer dan 200 jaar actief in Zwolle.

Zwolle in beeld

erfgoed op twee locaties

Wieneke de Leeuw Rudolf Koning

GALERIE OT-KO x HOTEL FLORÈS EXPOSITIE

Galerie OT-KO en Boutique Hotel Florès presenteren, in het kader van de monumentale route van Open Monumentendag, een tentoonstelling op twee locaties. De expositie brengt Zwols erfgoed in beeld, van subtiele architectonische details die in het dagelijks voorbijgaan vaak onopgemerkt blijven tot herkenbare lokale symbolen zoals de kievitsbloem, ook wel de "Zwolse tulp". Het monumentale pand van Hotel Florès aan de Bloemendalstraat 3 dient tijdelijk als expositieruimte, als aanvulling op de presentatie bij Galerie OT-KO om de hoek aan de Koestraat 31. De tentoonstelling is tot stand gekomen in samenwerking met onder anderen fotograaf Wieneke de Leeuw en schilder Rudolf Koning.

De expositie nodigt bezoekers uit om de stad opnieuw te bekijken, waarbij zowel het vertrouwde als het vaak onopgemerkte naar de voorgrond treedt. Tegelijkertijd biedt het pand nog één keer de gelegenheid om zijn huidige karakter te ervaren, voorafgaand aan de verbouwing van het Boutique Hotel Florès. Die het pand weer een prachtig nieuw leven in blazen.

Sassenpoort, Sassenstraat 53

17

In 1409 is deze forse stadspoort opgetrokken als vervanging van een ouder poortgebouw 'Die Zaggingporte' dat zich waarschijnlijk aan het einde van de Krommejak bevond.

Deze binnenpoort heeft aan de veldzijde een weergang met gaten waardoor men kokende pek en olie kon gooien om de vijand bij de poort vandaan te houden. De ronde gaten onder de vensters op de bovenverdieping werden gebruikt om brandende vuurkogels naar beneden te werpen. De verdediging is gemaakt voor het gebruik van pijl en boog, kruisboog en speren. Tegen het geweld van kanonnen was deze poort niet bestand. Daarvoor werd een buitenpoort aangelegd die later werd vervangen door een aarden vestingwerk.

Na het aanleggen van de bastions en vestingwerken in 1592-1612 werd de Sassenpoort een gevangenis. Door de tussenkomst van de rijksbouwmeester Jos Cuijpers en de staatssecretaris van Kunsten & Wetenschappen Victor de Stuers werd het poortgebouw gespaard in 1894-1897 van de sloop en kreeg het zijn huidige bekroning.

**Waalse Kerk
(Eglise Wallonne),
Schoutenstraat 4**

18

De uit Frankrijk verdreven Hugenoten die in Zwolle hun toevlucht zochten, kregen al in 1686 de in onbruik geraakte St. Geertruidenkapel in de Schoutenstraat als kerkgebouw aangeboden. Deze begin zestiende-eeuwse kapel maakte deel uit van het in omstreeks 1390 door Gertrude Kadeneter gestichte St. Geertruidenconvent. Na de hervormingen in Zwolle kwamen in 1580 de conventsbezittingen in handen van de burgerlijke gemeente. Tot op de dag van vandaag worden in de Waalse kerk diensten in het Frans gehouden. In het koor van de kerk zijn nog steeds resten te vinden uit de tijd van het convent. Achter en aan de zijkant van het kerkgebouw zijn resten te zien van de kloostergebouwen.

MARS

WORKSHOPS

MARS is een vereniging voor het trainen en onderzoeken van Historical European Martial Arts (H.E.M.A.). Aan de hand van primaire bronnen uit de middeleeuwen worden deze oude Europese krijgskunsten onderzocht en onderwezen in Groningen en Zwolle. Hierbij richt de club zich op drie disciplines: het vechten met een langzwaard, zwaard & beukelaar en rapier.

**Vanaf
12 jaar**

**Bij de
Van Nahuys
fontein**

Heb jij dit altijd al eens willen proberen?

Dan is nu je kans! Tijdens de Open Monumentendag komt MARS workshops geven met langzwaard of zwaard & beukelaar. Tussendoor zullen er ook demonstraties worden gegeven waarin je kunt zien hoe de leden van MARS de technieken toepassen die jij net geleerd hebt of straks gaat leren. Ben je enthousiast geworden over de sport, kijk dan vooral even op de website: www.mars-swordfighting.com.

Inschrijvingen zijn open voor iedereen vanaf 12 jaar. Aanmelden kan via www.openmonumentendag.nl, zoek op Zwolle. Voor de jongere kinderen is er de unieke kans om met een zwaard op de foto te gaan!

Programma

- 11.00 – Langzwaard
- 11.30 – Demonstratie
- 12.00 – Zwaard en beukelaar
- 12.30 – Langzwaard
- 13.00 – Demonstratie
- 13.30 – Zwaard en beukelaar
- 14.00 – Langzwaard
- 14.30 – Demonstratie
- 15.00 – Zwaard en beukelaar
- 15.30 – Langzwaard

► **Locatie: veldje voor de Sassenpoort, bij de Van Nahuys fontein**
Tijd: van 11.00 tot 16.00 uur

19

Dominicanenkerk, Assendorperstraat 27-29

Dit neogotische kerk- en kloostercomplex is gebouwd in 1900 naar een ontwerp van architect J. Kayser. Het kerkgebouw heeft een interieur met een lang koor met een koorgestoelte voor de Dominicanen en een fraai Frans koororgel uit 1912 van P.J. Adema. Het sacramentsaltaar, uit de zestiende eeuw, in de kerk is gebouwd naar het voorbeeld van de Sacramentstoren van Gabriël van der Bruyne in de St. Jacobskerk te Leuven. Het koorhek is voorzien van een bronzen baldakijn, gedragen door kolommen en dragende engelenfiguren door Jan Eloy Brom uit Utrecht.

► **Tijdens Open Monumentendag worden hier workshops en rondleidingen door het monument gegeven.**

Geopend
vanaf
11.00 uur

20

Ten Oeverstraat 24

Deze middenstandswoning uit de wederopbouwperiode maakt deel uit van een complex woningen dat in de volksmond "zaagtandwoningen" wordt genoemd. De reden daarvoor is dat de rijen woningen in de vorm van een zaagtand onderling verspringend zijn aangelegd. Het ontwerp uit 1955, in shakehandsstijl, is van het ingenieurs- en architectenbureau L.H.O. Buchta en H.G. Treep.

Het complex bestaat uit twee ensembles van drie rijen grondgebonden woonblokken en een flat. Beide stempels zijn gegroepeerd aan de Ten Oeverstraat. De woningen zijn zo ontworpen dat zij om en om een voortuin aan de oost- of westkant hebben. Ten Oeverstraat 24 ligt aan het einde van het blok. Deze woning heeft nog de oorspronkelijke woningindeling.

► **Neem een kijkje in de woonkamer van dit monument en neem tegelijkertijd deel aan een rondleiding. Dit monument is uitsluitend te bezoeken via een rondleiding. Meld je aan via www.openmonumentendag.nl en zoek op Zwolle.**

ZAAG TAND

WONINGEN

De zaagtandwoningen in Assendorp zijn met de naastgelegen etagewoningen vorig jaar aangewezen als gemeentelijk monument.

De woningen dateren uit de jaren vijftig en zijn met veel 'licht, lucht en ruimte' ontworpen. De vormgeving van de geschakelde woningen en het groen waarin ze gelegen zijn zorgt voor een bijzondere uitstraling, ook al is er in de loop van de tijd het nodige veranderd.

Om 11.00, 12.00, 14.00 en 15.00 uur zijn bezoekers welkom voor een korte wandeling (ca. 30 min.) door de buurt en vertellen bewoners over de geschiedenis en architectuur. De wandeling start in de tuin van Ten Oeverstraat 24 waar bij het begin van de bouw in 1956 een gedenksteen in de buitenmuur is geplaatst. Voorafgaand aan de wandeling kunnen bezoekers ook een kijkje beneden in het huis nemen.

► **Meld je aan via**
www.openmonumentendag.nl
en zoek op Zwolle.

**Om 11.00,
12.00,
14.00 en
15.00 uur**

22

Bij opening
van 14.00 tot
16.00 uur

Synagoge, Samuël Hirschstraat 8

Voor zover bekend woonden in het jaar 1349 al Joden in Zwolle. De huidige synagoge is op 21 juli 1899 ingewijd. Het gebouw, in eclectische stijl, is een ontwerp van architect F.C. Koch. De voorgevel is ontworpen door de van oorsprong Zwolse architect J. Gosschalk. Een typisch joodse component is de vorm van de bekroonde twee stenen tafelen met, boven de Heilige Arke, de tien woorden.

Het gebouw bestaat uit een rechthoekige zaal met een vrouwenbalkon voor de diensten, een bijgebouw met daarin de bij- of wintersynagoge en daarboven de kosterswoning. In 1995 zijn aan de wanden van de grote sjoel (Jiddisch voor synagoge = Schule = school) gedenksteden aangebracht met de 499 namen van de in de Tweede Wereldoorlog vermoorde Zwolse Joden. De hierdoor gedecimeerde Joodse gemeente is geen eigenaar meer van dit gebouw. De Stichting Voortbestaan Synagoge Zwolle is opgericht om het gebouw in stand te houden.

► **Wegens omstandigheden is dit monument mogelijk gesloten tijdens Open Monumentendag.**

21

Jeruzalemkerk, Assendorperdijk 134

De Jeruzalemkerk is gebouwd in 1933 en is in Zwolle het eerste kerkgebouw dat de Nederlands Hervormde Gemeente buiten het centrum van de stad liet bouwen. De Jeruzalemkerk is een goed voorbeeld van sobere baksteenarchitectuur uit de jaren dertig. De kerk en de kerktoren zijn van bijzondere betekenis voor het aanzien van de wijk Assendorp.

Het kerkgebouw is ontworpen door de bekende Zwolse architect M. Meijerink. De kerk vormt een hoogtepunt binnen het oeuvre van de nationaal bekende kerkbouwer H. van Hoogenest uit Amersfoort. In het symmetrische interieur van de kerkzaal vormen de paraboolvormige spanten, de houten plafonds en het glas-in-lood opvallende blikvangers. Het liturgisch centrum heeft nog de oorspronkelijke indeling met kansel, avondmaalstafel, doopvont en lessenaar. De uitbreiding werd in de jaren '60 gerealiseerd naar een ontwerp van de nationaal vooraanstaande architect M.J. Duintjer.

23

Doopsgezinde kerk, Wolweverstraat 9

Doopsgezinden of Menisten werden in de zestiende eeuw zwaar vervolgd. Deze Wederopers hielden er radicale ideeën op na. Zij bezetten in 1534 het Duitse Munster en riepen er het 'Nieuwe Jeruzalem' uit. In hetzelfde jaar werd Münster weer heroverd en de vele geloofsgenoten die vanuit Nederland Münster te hulp wilden komen, werden in Zwolle op de Agnietenberg tegengehouden.

De wederopers die in Zwolle woonden, moesten hun geloof in stilte uitoefenen. Op de plaats waar het kerkgebouw van de Doopgezinde Gemeente in Zwolle staat, werd al sinds 1638 gekerkt. Achter reeds bestaande huisjes werd een ruimte voor samenkomsten ingericht. Begin 1700 is het gebouw aanzienlijk uitgebreid en de huidige gevel dateert van een verbouwing tussen 1847 en 1856. Het karakter van het gebouw is gebleven. Niets in de voorgevel wijst erop dat er sprake is van een kerkgebouw; een schuilkerk dus, een van de weinige die Zwolle nog heeft.

► **Bekijk hier de FotoExpo 'Het Woord gekiekt' tijdens Open Monumentendag.**

24

Statenzaal, Diezerstraat 80

In 1803 werd Zwolle de hoofdstad van de provincie Overijssel. Voor deze functie werd in 1874 het statige Gouvernementsgebouw gerealiseerd in Neo-Classiciстische stijl. Onder leiding van rijksbouwmeester Jacobus van Lockhorst werd naast dit pand het Statenzaalgebouw opgetrokken in Neogotische stijl. Tussen 1895 en 1898 is hieraan gewerkt. De ruimtes in dit gebouw zijn ook neogotisch ingericht. De stijl is doorgevoerd tot in het kleinste detail. Van uitzonderlijke technische en kunstzinnige kwaliteit zijn de glas-in-loodvensters. De Statenzaal op de eerste verdieping was de vergaderzaal van de Overijsselse staten.

In 2023 heeft de Statenzaal een nieuwe functie gekregen. Het voormalige provinciehuis wordt nu gebruikt als hotel, restaurant en evenementenruimte. Inmiddels is de Statenzaal geopend onder de naam 'De Staatsman'.

Voormalige Gemeentehuis Gemeente Zwollerkerspel, Ter Pelkwijkpark 18

Wijnhandelaar A.P.J. Trip kocht in 1883 grond van twee eigenaren en liet daarop, naar ontwerp van architect S.J.H. Trooster, een villa en een koetshuis bouwen. De villa, een herenhuis, werd in neo-Hollandse renaissancestijl ontworpen. In 1898 werd het pand verkocht aan ir. J.A. Roetert Tak, ingenieur bij de Staatsspoorwegen. Na het overlijden van zijn weduwe in 1916 ging de villa over naar de gemeente Zwollerkerspel. Deze gemeente, die bestond uit een aantal buurtschappen rondom Zwolle, kreeg hiermee een representatief gemeentehuis.

Aan deze opmerkelijke situatie (dat een gemeente haar gemeentehuis had staan op het grondgebied van een andere gemeente) kwam pas een einde toen de gemeente Zwollerkerspel in 1967 werd opgeheven. Na de opheffing van de gemeente Zwollerkerspel behield het gebouw zijn kantoorfunctie.

26

Plantagekerk, Ter Pelkwijkstraat 15-17

In 1834 vond binnen de Nederlandse Hervormde Kerk de zogenaemde afscheiding plaats, waarbij het meer orthodoxe gedeelte zich afsplitste. Een kleine groep van ongeveer 65 gezinnen in Zwolle behoorde tot die afscheiding, die zich de Zwolse Christelijk Gereformeerde Gemeente noemde. Na een turbulente periode werd deze afsplitsing eindelijk getolereerd. In 1869 liet deze groep in het Ter Pelkwijkpark een nieuwe kerk bouwen. Het ontwerp in eclectische stijl is van stadsarchitect J.W. Bosboom sr. De kerk dankt zijn naam aan de achttiende-eeuwse plantage die op de voormalige stadswallen werd ingericht.

Rechtbank Overijssel Zwolle, Schuurmanstraat 2

Het oorspronkelijke ontwerp van de rechtbank is van architect Jo Kruger. Dit gebouw met hoge architectonische waarde is eind jaren '70 opgeleverd. Het is opgetrokken in ongepolijste Muschelkalksteen en gegolfd aluminium met bruin spiegelglas. Het laatste deel is een aanbouw uit 1998, naar ontwerp van RGD-architect Wim van Rijn. De zittingszalen zijn aan de buitenkant zichtbaar doordat ze uit de gevel steken. Eén daarvan heeft de grootste thermopaneruit van Europa.

Oorspronkelijk lag de rechtbank hoger dan het voormalige kantongerecht om hiermee de hiërarchie in de rechtspraak te symboliseren. De betonnen kolommen met houtnerf in de hal zijn een uiting van de bouwstijl Brutalisme. De rechtbank kreeg in 2012 een nieuwe uitbreiding door architect Rob Hootsmans.

► **Architect Rob Hootsmans is tijdens Open Monumentendag aanwezig en geeft door de dag heen rondleidingen.**

Oosterkerk, Bagijnensingel 17

Nadat in 1834 de Christelijk Gereformeerde Gemeente zich had afgescheiden van de Nederlands Hervormde Kerk, ontstond er in 1887 een nieuwe afsplitsing, bekend onder de naam Doleantie. Deze Dolerenden lieten in 1888, op steenworp afstand van de Plantagekerk, de Oosterkerk bouwen. Beide kerkgemeenten gingen in 1897 samen in de Gereformeerde Kerk Zwolle. De Oosterkerk is gebouwd volgens een ontwerp van de architecten J.W. en C.W. Meyer.

De bouwstijl van de Oosterkerk heet formeel eclectisch. Dit betekent dat de ontwerpers stijlelementen uit diverse vroegere perioden door elkaar gebruikten. Het is een aardige combinatie geworden van een klassiek thema met een vroeg industriële techniek. Een ingrijpende restauratie vond plaats in de jaren 1988-1990 onder leiding van architect G.E.B.J. Nijhoff. Hij slaagde erin de historische karakteristieken te behouden en toch de kerk geschikt te maken voor de moderne liturgische praktijk.

30

Marechausseekazerne, Meppelerstraatweg 19

Kapitein der Genie Auguste Boost kreeg in 1929 de opdracht om een nieuwe marechaussee kazerne in Zwolle te ontwerpen. In 1930-1931 werd deze nieuwe kazerne gebouwd. Op dat moment was de kazerne het meest noordelijke gelegen gebouw van Zwolle. Het gebouw is uniek door zijn vormgeving, deze wijkt af van wat er toen gebruikelijk was. Wat vooral opvalt is het kleurgebruik. Het donkere dak is duidelijk zichtbaar door de helderdere bakstenen.

De borstwering, het gedeelte tussen de vloer en de onderkant van het kozijn, is voorzien van zwart geglazuurde tegels. Hierdoor lijkt het gebouw op een sokkel te staan. De in het oog springende toren is daarnaast voorzien van felle gele en paarse tegels. Het gebouw is een mooi voorbeeld van de dertiger jaren architectuur in Zwolle. Momenteel is het gebouw in gebruik als regiokantoor van de Militaire Geestelijke GezondheidsZorg (MGGZ).

**Geopend
van 11.00 tot
16.00 uur**

ZWOLLE OPEN MONUMENTENDAG

29

R.K. Begraafplaats, Bisschop Willebrandlaan 62

De Rooms Katholieke Begraafplaats werd rond 1841 aangelegd op grond die geschonken was door F.W.J. baron van Lamsweerde. Het gietijzeren toegangshek is neogotisch. Dat geldt ook voor de kapel naar een ontwerp van bouwmeester Alfred Tepe uit 1883 en is een geschenk van Paulina Vos de Wael. Aan weerszijden van de ingang bevinden zich de naamplaten van de pastoors en geestelijken van de St. Michaël- en de Onze Lieve Vrouweparochie, waaronder J.W. van Kessel, Aartspriester van Salland en Drente. De stoffelijke overschotten zijn bijgezet in de gesloten grafkelder voor deze kapel. Vooraan rechts is de toegang tot deze grafkelder waarin de oorspronkelijke grafplaten van de geestelijkheid uit de achttiende en negentiende eeuw zijn ingemetseld. Het kerkje heeft een interieur met gepolychromeerde sjabloonschilderingen.

31

Geopend
van 10.00 tot
16.00 uur

Windolliemolen De Passiebloem, Vondelkade 175

Eén van de acht oliemolens die Nederland nog rijk is, staat aan de Vondelkade in Zwolle. De Passiebloem staat sinds 1776 fier overeind en is nog steeds in werking. Bij binnenkomst in deze molen doet u een grote stap terug in de tijd. U ziet molenaars aan het werk die de olie letterlijk uit oliehoudende zaden en noten slaan. Doorgaans gebruiken ze lijnzaad zoals ze dat vroeger ook al deden. Het eeuwige spel met de wind, het gehele productieproces van olie en de werking van de molen wordt duidelijk tijdens een rondgang. De Passiebloem is een levend rijksmonument en trekt internationale belangstelling.

Dankzij een groep enthousiaste molenaars en vrijwilligers is deze olieslagerij, op de eerste en derde zaterdag van de maand, het gehele jaar door te bezoeken.

► **Kom tijdens Open Monumentendag meer te weten over de molen via rondleidingen. Ook is hier een werkend model van een stoomaangedreven oliefabriek te zien en wordt de kunst van het olieslaan gedemonstreerd.**

32

Openluchtbad Zwolle, Ceintuurbaan 1

Aan de Ceintuurbaan, tegenover het PEC-stadion, ligt het Zwolse Openluchtbad. Het bad werd in 1933 geopend en is ontworpen door architect Jan Gerko Wiebenga. Het beschikt over springtorens en ligt in een driehoekig terrein. Wiebenga ontwierp het zwembad symmetrisch langs een centrale as, met gescheiden afdelingen voor vrouwen en mannen. Bijzonder aan het complex zijn de ranke betonconstructies waar Wiebenga zo bekend om was.

In 1991 wisten betrokken Zwollenaren de sluiting van het bad te voorkomen door een bezetting. De definitieve redding volgde in 1994 met de toekenning van de status rijksmonument.

Voor de exploitatie werd de 'Vereniging Openluchtbad Zwolle' opgericht. Een vereniging die het bad al enkele decennia exploiteert door de inzet van vrijwilligers. Leden verplichten zich tot een aantal uren vrijwilligerswerk per seizoen. De hoofdpopzet van het bad is sinds de opening vrijwel onveranderd gebleven; alleen het zandstrand is vervangen door een gazon en dames en heren zwemmen inmiddels samen.

Uitgelicht

Dit jaar is er weer ontzettend veel te beleven tijdens Open Monumentendag Zwolle. Een aantal activiteiten verdienen het om nog eens extra belicht te worden.

Ieder uur
een gratis
rondleiding

Rondleidingen door het archeologisch depot

Een unieke ervaring! Tijdens Open Monumentendag neemt de depotbeheerder van erfgoed gemeente Zwolle je mee langs bijzondere archeologische vondsten uit talloze opgravingen in Zwolle. De rondleidingen starten bij De Gouden Kroon (Voorstraat 34) en beginnen om 10.30, 13.00, 13.30 en 15.00 uur. Meld je aan via www.openmonumentendag.nl en zoek op Zwolle.

Stap terug in de tijd bij het Carolus Clusius College

Ervaar hoe een schoolles er vroeger aan toeging tijdens een korte, interactieve les uit vroegere tijden. Trek vervolgens een historische outfit aan voor een leuk fotomoment en ontdek hoe het onderwijs op het Carolus Clusius College tegenwoordig is vormgegeven.

Geopend
van 10.00 tot
15.00 uur

Museum de Fundatie: kunst in een iconisch gebouw

Dit opvallende gebouw van 200 jaar oud is van oorsprong een Paleis van Justitie. Sinds 2013 is het pand spectaculair uitgebreid met de bouw van 'de Wolk' bovenop het dak. Naast het gebouw kunnen bezoekers ook gratis de tentoonstellingen bekijken, bijvoorbeeld Cremer in context - de vroege jaren. Families kunnen met De Omdwaaltour zelf op ontdekking door het museum. Vanaf 11:30 uur start ieder uur een gratis rondleiding door het iconische gebouw voor een maximum aantal bezoekers.

FotoExpo 'Het Woord gekiekt' in de Doopsgezinde kerk

Het samenbrengen van foto en Bijbeltekst geeft vaak een verrassende wending aan een thema, en soms ook een onverwachte toepassing van bekende woorden. De combinatie van Woord en beeld kan de kijker -gelovig, en ongelovig- een spiegel voorhouden, te denken geven en

inspireren. Het aloude Bijbelwoord en de dagelijkse werkelijkheid komen zo samen en versterken elkaar in deze expositie van André Meiresonne.

Ontdek de magie van Schouwburg Odeon

Schouwburg Odeon opent tijdens Open Monumentendag 2026 opnieuw de deuren van de Hanzestrohmzaal. Bezoekers zijn van harte welkom om binnen te kijken in dit bijzondere theater en zelf het toneel op te stappen voor een blik achter de schermen. Een unieke kans om de zaal eens van een andere kant te beleven.

19 het atelier architecten

Tijdens Open Monumentendag opent 19 het atelier architecten van 12.00 tot 17.00 uur de deuren en vertellen de medewerkers het verhaal van dit bijzondere pand. Bezoekers ontdekken hoe het gebouw zich door de tijd heen heeft ontwikkeld: van pakhuis en bedrijfsruimte tot

eigentijds architectenbureau voor architectuur en interieurarchitectuur. Ook de door 19 het atelier ontworpen dakopbouw uit 2004 en het recent vernieuwde interieur laten zien hoe erfgoed kan meebewegen met nieuwe manieren van werken. Het pand laat zien wat veerkrachtig erfgoed kan zijn: een gebouw met geschiedenis, dat met respect voor het oorspronkelijke karakter telkens opnieuw betekenis krijgt.

Kom binnen en ontdek hoe verleden, heden en toekomst hier samenkomen.

Om 14.00 uur is er een presentatie over de geschiedenis, ontwikkeling en toekomst van het pand.

**Geopend
van 12.00 tot
17.00 uur**

**BREiNN Ketelhuis
(op de Makersfabriek),
Ceintuurbaan 15**

Sinds 1954 was op deze locatie het fabriekscomplex van Philips gevestigd. In de fabriek werden condensatoren geproduceerd voor radio's en televisies. Deze condensatoren hielpen spanningsschommelingen glad te strijken, waardoor de apparaten een helder en stabiel signaal konden geven, zonder plotselinge onderbrekingen.

Een bijzonder onderdeel van het complex is het oude ketelhuis. Hoewel dit gebouw met zijn historische inrichting geen officieel monument is, heeft het grote waarde als industrieel erfgoed. Voor de transformatie en hergebruik van het oude ketelhuis, waarbij het industriële karakter van het pand behouden is gebleven, kregen de eigenaren van Ceintuurbaan 15 de Erfgoedprijs Zwolle-Kampen 2025. Het gehele complex heeft inmiddels een nieuwe bestemming gekregen onder de naam "De Makersfabriek" en is nu een plek voor techniek en transitie.

**Wresinski Theater
(op de Makersfabriek),
Floresstraat 21**

Op het terrein van de voormalige Philipsfabriek staat Magazijn ZR, een markant gebouw uit 1969. Het magazijn werd gebouwd naar een ontwerp van Architecten en Ingenieursbureau N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken in Eindhoven.

De karakteristieke staalconstructie met gelijkzijdige lichtkappen is ontworpen door De Vries Robbé & Co N.V. uit Gorinchem. Het gebouw meet bijna 85 meter in lengte en 22,5 meter in breedte en beschikte oorspronkelijk over zes kantoren, een ketelhuis en sanitaire voorzieningen. Opvallend is het fors overstekende dak, dat boven de hoge plint van metselwerk lijkt te zweven. In 1973 werd een emballage en acculaadruimte aangebouwd.

Staatshuys – geboortehuis Thorbecke, Thorbeckegracht 11

Het Staatshuys is gevestigd in het oude geboortehuis van Johan Rudolf Thorbecke, de grondlegger van onze huidige staatsinrichting. Hij heeft er gewoond van 1798 tot 1815. Het pand is gelegen in het oostelijke deel van het Noordereiland. De voorgevel is opgenomen in de gevelwand van de Thorbeckegracht. Na een uitgebreide renovatie is het pand nu ingericht als inspiratiecentrum voor overheid en samenleving en kreeg het de passende naam Staatshuys.

Het gebied Noordereiland is in het begin van de zeventiende eeuw bij de stad getrokken. Rond het midden van die eeuw is het terrein waarop Thorbeckegracht 11 staat, bebouwd. De naam Thorbeckegracht stamt uit de negentiende eeuw. Daarvoor stond de straat bekend als 'Den Dijk'. Een voor de hand liggende naam want in feite is de straat niets anders dan de noordelijke dijk van een gracht waardoor het water afkomstig uit het Sallandse achterland naar het Zwarte Water afgevoerd kon worden.

**Geopend
van 10.00 tot
16.00 uur**

36

**Geopend
van 12.00 tot
17.00 uur**

19 Het Atelier Architecten, Thorbeckegracht 19

Dit voormalig fabrieksgebouw is in 1940 gebouwd in opdracht van de N.V. Handelsvereniging A.J. ten Doesschate uit Zwolle. Deze onderneming was gericht op kruiden, specerijen en farmaceutische artikelen. Vanaf 1930 werd de merknaam 'De Peperbus' gebruikt en van 1966 tot op heden de merknaam 'Euroma'. Het pakhuis annex bedrijfsruimte, naar ontwerp van de Zwolse architect J.H. de Herder, is gebouwd in traditionalistische trant. Het in een beton- en ijzerconstructie opgezette gebouw had beneden onder meer een expeditieruimte en pakafdeling en op de eerste verdieping een specerijmalerij. Het pand staat in de aaneengesloten noordelijke wand van de Thorbeckegracht en is destijds gebouwd op de plek van twee afgebrande panden.

De dakopbouw is in 2004 toegevoegd naar het ontwerp van 19 het Atelier Architecten, die nog steeds in het pand gevestigd zijn.

► **Om 14.00 uur is hier een presentatie over de geschiedenis, ontwikkeling en toekomst van het pand.**

VERF EN VERHALEN

In het Celecentrum, een pand waar de geschiedenis voelbaar in de muren zit, stapelen verhalen zich al eeuwen op.

**Tijd: 11.00
tot 16.00 uur**
Locatie:
Blijmarkt 21

Van Johannes Cele en de Moderne Devotie en de grondbeginselen van ons onderwijs tot de sporen van een recentere, rauwere Zwolse cultuur, met onder andere de nalatenschap van Herman Brood. Een plek waar het verleden niet stilligt, maar nog altijd doorwerkt.

Tegenwoordig werken hier twee Zwolse kunstenaars, en burens, Jeroen van Doornik (markantus.nl) en Bram Kuiper (bramkuiper.com). Tussen verf, terpentine, koffie en muziek ontstaan nieuwe verhalen, laag over laag.

Tijdens Open Monumentendag zetten zij de deuren open en laten zij je binnen in dat proces. Gedurende de dag groeit er live een schilderij. Je kunt een penseel oppakken en meeschilderen, vanaf de zijlijn richting geven, of simpelweg kijken hoe het werk zich ontplooft. Stap binnen in een atelier waar niets vastligt, en waar bezoekers en makers samen bouwen aan één beeld.

Huis van de Leefomgeving, Aan de Stadsmuur 79-83

Op de locatie van de oude stadsmuur is het Huis van de Leefomgeving gevestigd. Twee voormalige pakhuizen uit de achttiende eeuw zijn gerenoveerd en als ingericht als moderne kantoorruimte.

Deze pakhuizen zijn restanten van de vele pakhuizen die aan de noordelijke rand van het Eiland lagen en die tijdens de sloopwoede in de naoorlogse jaren sneuvelden. Bij de sloop van deze pakhuizen kwamen restanten van de stadsmuur tevoorschijn.

Deze stadsmuur is in het kader van de stadvernieuwing gedeeltelijk gereconstrueerd. Ook op deze plek is een deel van deze gereconstrueerde muur opgenomen.

Broerenklooster, ArtEZ Conservatorium, Aan de Stadsmuur 88

Dit pand met binnenhof maakte deel uit van het Dominicanenklooster dat in 1512 werd gewijd. In het gebouw bevonden zich onder andere de kapittelzaal en het dormitorium. De pandhof is omgeven door een kloostergang. Ook de naastgelegen Broerenkerk en de losstaande Librije maakten deel uit van dit klooster. Na de Reformatie heeft het klooster verschillende functies gehad, waaronder katoenspinnerij, zeepfabriek en kazerne.

Door de verschillende verbouwingen was het gebouw onherkenbaar veranderd. Omstreeks 1975 heeft er een grote renovatie plaatsgevonden waarbij delen van de oorspronkelijke bouwmassa zijn bewaard en gerestaureerd. Vooral bij de noordoosthoek van het gebouw en de kloostergang naast de kerk zijn nog restanten van het oorspronkelijke klooster. Inmiddels is het pand in gebruik door het ArtEZ Conservatorium.

HOP-ON HOP-OFF TREIN

door de binnenstad van Zwolle

Beleef Open Monumentendag op een unieke manier!
Deze elektrische Open Monumentendagtrein brengt je langs verschillende Open Monumentendag hotspots.

De trein stopt bij vijf verschillende stations door de binnenstad, waar je in- en uit kunt stappen voor uiteenlopende activiteiten en een monumentenbezoek. De trein zal tussen 10.00 en 17.00 uur door de stad heen rijden. Er is plaats voor 40 personen in de trein en een treinrit is geheel kosteloos.

Kindertreinkaart

Voor de jonge bezoekers is er een leuke puzzeltocht verbonden aan de treinreis. Haal bij de informatiekraam voor de Grote of St-Michaëlskerk een treinkaartje op en krijg je eerste letter. Stap vervolgens op de trein en verzamel bij elk station een letter. De letters kun je vinden bij de herkenningspunten. De zes letters vormen samen een woord. Lever het juiste woord in bij de informatiekraam en ontvang een lekkere, verkoelende verrassing, speciaal voor Open Monumentendag!

*Scan de QR-code
voor de vertrektijden
van de trein.*

Stations en activiteiten

1. Rodetorenplein

Op korte afstand vind je ANNO Stadsmuseum Zwolle. Hier is een uitgebreid programma met onder andere een leuke speurtocht door het museum.

2. Museum de Fundatie

Ontdek het iconische gebouw tijdens een rondleiding. De rondleidingen starten vanaf 11.30 uur.

3. Sassenpoort

Op het veldje naast de Sassenpoort organiseert MARS diverse workshops.

4. Ter Pelkwijkpark

Breng een bezoek aan de Plantagekerk en geniet van prachtige kooroptredens.

5. Pelserbrugje

Neem een kijkje bij het ArEZ Conservatorium en neem deel aan de cultuurroute of de City Escape.

Leuke
puzzeltocht
voor
kinderen

Broerenkerk, Achter de Broeren 1

De Broerenkerk is een tweebeukige laatgotische kloosterkerk, gebouwd omstreeks 1500, die in haar geheel door gemetselde gewelven is overdekt. De hoofdbeuk heeft een driezijdig gesloten koor. De zuidbeuk met de entree is kleiner van omvang en heeft een vlakke oostwand. De kerk heeft aan alle zijden vensters, vensternissen en steunberen behalve aan de noordkant. Hier sluit een deel van de voormalige kloostergang op de kerk aan. De kerk heeft twee evenwijdige kappen. Op de daken van het schip ligt de zeldzame links dekkende Hildesheimer dakpan. Het orgel uit 1824 is van de hand van J.C. Scheuer. Tegenwoordig is hier boekhandel Van der Velde gevestigd.

Thorbeckegracht 76

Het Noordereiland werd in de zeventiende eeuw als vestingwerk gebouwd. Aan de Thorbeckegracht woonden vooral handelaars en mensen die betrokken waren bij de scheepvaart. Dit huis heeft net als veel huizen aan de gracht een souterrain voor de opslag van goederen en is waarschijnlijk in de achttiende eeuw gebouwd. In de negentiende eeuw werd dit pand gebruikt als pakhuis voor een houthandelaar en een steenkoper, die ook het aangrenzende pand nummer 75 hadden. Ook de wal langs de Thorbeckegracht tegenover de panden aan de overkant van de straat hoorde bij het eigendom. De voorgevel kreeg waarschijnlijk in de negentiende eeuw zijn huidige uitstraling als woonhuis.

Kleine kelderwoning, Derde Bredehoek 2

Het kroontje is een klein historisch huisje, gebouwd rond 1708. Tijdens Open Monumentendag bent u hier van harte welkom om alles over de geschiedenis en de renovatie van het huisje te ervaren.

De woning is een populaire locatie, om rijden te voorkomen is de woning daarom te bezichtigen op afspraak. De woning is te bezoeken van 10:30 tot 12:30 uur en van 13:30 tot 16:30 uur, elk half uur.

► **Er kunnen 8 personen per rondleiding mee. Reserveer een plekje via: 0620775459.**

**Geopend
van 10.00 tot
13.00 uur**

Steenstraat 13

Dit huis is het toonbeeld van een zeventiende-eeuws huis. Het huis heeft een trapgevel met zandsteen dekplaten en banden. Het metselwerk van de geveltop steekt iets naar voren en wordt gedragen door een zandstenen vrouwenhoofd. Daarboven zit een gesmeed gevelanker met bloemvormig ornament. De boogjes boven de kozijnen, gemaakt van metselwerk in combinatie met zandsteenblokjes, geven de oorspronkelijke breedtes van de vensters aan. Boven het venster op de eerste verdieping is nog een restant van een oude zandsteen bovendorpel aanwezig. In de jaren zeventig van de vorige eeuw zijn een groot aantal panden in de Steenstraat, waaronder ook dit huis, gerestaureerd.

► **Dit monument is alleen te bezoeken via een rondleiding. Meld je aan via www.openmonumentendag.nl en zoek op Zwolle.**

Stap in en ontdek Zwolle!

Tijdens Open Monumentendag rijdt een cabriobus vier routes door de wijken van Zwolle. De reisleiders nemen je mee langs verborgen verhalen, karakteristieke plekken en verrassende monumenten in de stad.

Meld je
snel aan!

► Aanmelden kan via
www.openmonumentendag.nl,
zoek op Zwolle.

Elke route bevat unieke onderdelen en voert langs bijzondere locaties waar wordt stilgestaan voor een korte ontdekkingstocht. De tours vertrekken en eindigen bij de Nieuwe Havenbrug. Per route is plaats voor 50 deelnemers, dus wees op tijd en meld je aan!

1

Noordroute – Diezerpoort, Langenholte & Aa-landen
10.00 – 11.30 uur

Reis onder leiding van een monumentenspecialist

Ontdek Diezerpoort, Langenholte en de Aa-landen en hoor de verhalen achter bijzondere gebouwen zoals de Marechausseekazerne en bijzondere locaties zoals de karakteristieke Krekenbuurt.

2

Oostroute – Wipstrik, Wijthmen & Berkum
11.45 – 13.15 uur

Reis onder leiding van een Zwolse archeoloog

Verken dit groene en historische deel van Zwolle tijdens een route vol verrassende verhalen. Bezoek het erf Boschwijk en ontdek de geschiedenis achter de Passiebloem.

3

Zuidroute – Veerallee, Windesheim & Assendorp
13.30 – 15.00 uur

Reis onder leiding van een monumentenspecialist

Reis mee langs bijzondere architectuur. De route voert onder andere naar de Kerk van Windesheim en de iconische Zaagtandwoningen.

4

Westroute – Kamperpoort, Spoolde & Westenholte
15.15 – 16.45 uur

Reis onder leiding van een Zwolse archeoloog

Duik in de archeologie en geschiedenis van Kamperpoort, Spoolde en Westenholte. Bewonder het archeologisch rijksmonument in het Stinspark en ontdek de indrukwekkende Katerveersluizen.

44

Theodorakapel, Theodorahof 20

De Theodorakapel is in 1904 gesticht door de parochie Onze Lieve Vrouwe ten Hemelopneming met een legaat van burgemeestersdochter Theodora Ludovica Vos de Wael. Op de plek van haar woning aan de Harm Smeengekade wordt een klooster met kapel en een pension voor oudere vrouwen gesticht.

Veel van het klooster is bij de herontwikkeling van het terrein verloren gegaan maar delen van het appartementencomplex verwijzen nog naar de oorspronkelijke opzet van het voormalige klooster. De kapel is bij deze plannen behouden gebleven en volledig gerestaureerd.

43

Het Vliegerhuys, Nieuwstraat 55

De vroegste geschiedenis van het van Wiechenhuis, nu Vliegerhuys, gaat al terug naar 1450. In die tijd was dit pand nog een dubbel woonhuis. Hiervan zijn de kappen en kelders nog aanwezig. Het gebouw behoorde ook na de Reformatie toe aan welgestelde rooms-katholieke families en heeft zelfs dienst gedaan als schuilkerk. Deze schuilkerk die zich rechts, achterin het pand, bevindt heeft een plafond met kruisgewelven. In 1696 kreeg het pand een nieuwe gevel die de twee huizen samen verbond.

Tijdens restauratiewerkzaamheden trof men een haardsteen aan met het jaartal 1552. Deze steen, die getuigt van de welstand van de voormalige bewoners, is nog altijd in het pand te zien. Verder heeft het pand een rijk interieur van de vijftiende tot de negentiende eeuw.

46

Leuke foto-
speurtocht
voor kinderen

Hoofdkantoor GGD IJsselland, Zeven Alleetjes 1

Het kantoorgebouw van de voormalige N.V. Electriciteits Fabriek IJsselcentrale werd gebouwd in de periode 1939-1946 en is een vroeg voorbeeld van traditionalistische architectuur die na de oorlog floreerde. Het ontwerp is van A.J. van der Steur (Rotterdam) en M. Meijerink (Zwolle).

Na de grondige renovatie in 2015 en 2016 zijn de prachtige bronzen ramen in oude luister hersteld en zijn vanuit de lichte hal de ronde trapopgang en de glas-in-loodramen weer zichtbaar met ruitvormige details in vensters en wanden. De ramen dateren uit omstreeks 1946. Tegenwoordig doet het pand dienst als hoofdlocatie van GGD IJsselland.

► **Ontdek meer over dit prachtige monument tijdens een rondleiding om 10.30 en 14.30 uur. Meld je aan via www.openmonumentendag.nl en zoek op Zwolle. De hele dag kunnen kinderen meedoen aan een leuke fotospeurtocht. Doorlopend is er een fototentoonstelling te bezichtigen.**

45

Buurtmuseum Kamperpoort, Hoogstraat 88

De Hoogstraat was vanouds het begin van de route van Zwolle naar Kampen. Langs deze straat, die al in de zestiende eeuw dicht bebouwd was, bevindt zich het Buurtmuseum Kamperpoort. Het huis aan de Hoogstraat is volgens een gevelsteen rechtsonder in de gevel oorspronkelijk in 1843 gebouwd. In 1992 is het pandje steen voor steen afgebroken en vervolgens opnieuw opgebouwd, geheel volgens de oorspronkelijke situatie.

Het bijzondere, kleine huisje heeft een lijstgoot, een kozijn met T-venster en een houten onderdorpel.

► **In het museum is de interessante geschiedenis van de volkswijk Kamperpoort te ontdekken.**

STICHTING GIDSEN ZWOLLE

Zwolle heeft sinds dit jaar een officiële organisatie waar stadsgidsen bij zijn aangesloten, Stichting Gidsen Zwolle. Al ruim twintig jaar begeleiden enthousiaste vrijwilligers groepen door het historische centrum en ver daarbuiten.

Sinds 1 januari 2026 officieel een stichting, maar de ervaring en het vakmanschap zijn van veel oudere datum. Zo'n 30 gedreven gidsen trekken zowat elke dag de historische stad in — met verhalen die u niet in een reisgids vindt. Van de middeleeuwse verdedigingswerken tot de naoorlogse wederopbouw, van Joodse geschiedenis tot verborgen hofjes: voor elk thema is een wandeling. En het aanbod groeit nog steeds.

Nieuwsgierig geworden?

Kijk op stadswandelingzwolle.nl voor het volledige aanbod. Wilt u zelf gids worden? U bent van harte welkom — zeker als u in het Engels of Frans wilt gidsen of wellicht een kindervandeling wilt verzorgen.

PROGRAMMA OPEN MONUMENTENDAG

Wandel mee door De Zwolse Lente

In een korte stadswandeling laten de gidsen van Zwolle bezoekers aan de hand van de foto's van persfotograaf Dolf Henneke zien hoe de slopershamer op het Eiland heeft huisgehouden en of de wonden na zo'n 60 jaar mooi zijn geheeld. Hoe veerkrachtig is de stad geweest? Oordeelt u zelf.

Wandel mee door het bezette Zwolle

Op het Rodetorenplein begint het verhaal. De Stolpersteine voor het woonhuis van Flora Bilderbeek-Denneboom, de gemeentevroedvrouw die om haar Joodse achtergrond uit haar functie werd ontheven, vormen de stille opening van een rondgang vol geschiedenis. Via de Melkmarkt, waar de families Israël en De Jong werden weggevoerd, en langs de Grote Markt, waar het Wehrmacht-hotel en de Nationale Jeugdstorm de bezetting zichtbaar maakten in het hart van de stad. Hoe hield een stad zichzelf staande? Oordeelt u zelf.

Wandel mee door het nieuwe Zwolle

In 1864 was het zover! De eerste trein doet Zwolle aan en trok veel bekijks. Het was een ijzeren tre Spaard en reed wel 45 km per uur! Zwolle ontwikkelt zich door de jaren heen tot het belangrijkste Openbaar Vervoer knooppunt in Overijssel. De gidsen van Zwolle nemen bezoekers tijdens deze wandeling mee over het heringerichte Stationsplein, door de ondergrondse fietsstalling met z'n bijzondere accenten en vertellen alles over de klimaat-adaptieve maatregelen. Via de Passerelle, een duurzame verbinding tussen een oud en nieuw stadsdeel, lopen ze naar het Hanzeland. De wandeling eindigt bij de Rode Hal. Hoe ontwikkelt de stad? Oordeelt u zelf.

Start om
11.00 en
14.00 uur, meld
je snel aan!

► **Alle wandelingen zijn gratis en starten om 11.00 en 14.00 uur.**
Aanmelden kan via www.openmonumentendag.nl, zoek op Zwolle.

Zuiderkerk, Zuiderkerkstraat 31

Deze kerk is een representatief voorbeeld uit de interbellumperiode (tussen de Eerste en Tweede Wereldoorlog). In 1924 gebouwd als derde Gereformeerde kerk van Zwolle, naar ontwerp van architect J.H. van der Veen uit Amsterdam. De kerk heeft een achthoekige bakstenen toren die eindigt in een naaldspits. Aan de westelijke zijde van de kerk is een strook met functionele ruimtes zoals een consistorie en een kosterswoning. De oorspronkelijke indeling van het kerkelijk complex is grotendeels nog aanwezig. In de kerk is een 2-manuaals orgel aanwezig uit 1925 van orgelbouwer Valckx & Van Kouteren uit Rotterdam. Het interieur van de kerk bevat, naast subtiele gepleisterde details, een marmeren kansel met dubbele trap en marmeren details. Vrijwel overal zijn de oorspronkelijke houten paneeldeuren of brede houten klapdeuren met ruiten nog aanwezig. De Zuiderkerk fungeerde in de Tweede Wereldoorlog als verzetsbolwerk. Vanuit de consistorie werd de 'uitruil' van onderduikers geregeld. Later deed de vergaderkamer dienst als inzamelingspunt van distributiebonnen voor onderduikers.

► **Ontdek het verhaal van dit monument. Tijdens Open Monumentendag is een unieke brochure verkrijgbaar, die u meeneemt langs ruim 100 jaar geschiedenis.**

Station, Stationsweg 16

De stad Zwolle werd verbonden met het spoorweginet op 4 juni 1864. In 1866 begonnen met de bouw van een station voor de lijnen Deventer-Zwolle en Zwolle-Meppel. Het Zwolse Station werd gebouwd volgens het type staatspoorstation 1, de hoogste categorie. De perronoverkapping met sikkelspanten over drie sporen rustte op 90 gietijzeren kolommen. Bij de standaarduitrusting van een eerste klas station hoorde een aparte damessalon met eigen kabinet, een postkantoortje en een bergplaats voor heet water, bedoeld om stoven te vullen voor verwarming tijdens de reis.

Het neoclassicistische spoorwegstation was in 1868 gereed. Een belangrijke uitbreiding kwam in de jaren 1880 tot 1890 tot stand. In het eerstgenoemde jaar kwam de verbinding met Almelo en in het laatstgenoemde jaar de spoorlijn naar Apeldoorn tot stand. Dit bracht weer met zich mee, dat er een goederenemplacement moest worden aangelegd. Naast deze spoorlijnen waren er ook nog verschillende stoomtramlijnen, die Zwolle met diverse plaatsen verbonden. Zo werd Zwolle in het begin van deze eeuw het knooppunt van een tiental trein- en tramlijnen en daarmee na Utrecht het grootste spoorwegcentrum van Nederland.

Rode Hal, Hanzelaan 95

Zwolle was lange tijd het belangrijkste knooppunt in het spoorwagennet van Noord-Nederland. Daarom kreeg de stad een Centrale Werkplaats van de Staatsspoorwegen. Rond 1870 begon de bouw van diverse werkplaatsen voor wagons en locomotieven, waaronder een smederij, koperslagerij, metaalgietery en draaiery. Tot in de tweede helft van de twintigste eeuw werd het complex steeds verder uitgebreid voor de bouw en het onderhoud van treinen.

De Rode Hal is de voormalige framewerkplaats uit 1933. In 1976 kreeg de hal haar opvallende uiterlijk van rode metalen gevelbekleding. Het ontwerp werd gemaakt door Bureau De Gruyter in opdracht van Stork, dat het pand destijds in gebruik had. Zij noemden deze werkplaats de Lemethal. De omvangrijke loods, met haar imposante staalconstructie, kraanbanen en cassetteplafonds, dateert nog uit de bouwtyd.

► **Bekijk hier de expositie *Bold Cities, Brave Decisions* en het fotofestival *Reizen in de Tyd*.**

Bold Cities, Brave Decisions

Hoe durf en verbeeldingskracht een stad kunnen transformeren, laat Bold Cities, Brave Decisions zien. Deze reizende tentoonstelling, ontwikkeld door De Zwarte Hond, neemt je mee in het verhaal van Groningen: een stad die door moedige keuzes, bestuurlijke lef en ruimte voor experiment is uitgegroeid tot een voorbeeld van stedelijke vernieuwing. In de tentoonstelling slaan ze de brug naar Zwolle: wat waren – en zijn – de moedige beslissingen die Zwolle hebben gevormd? Welke zou de stad moeten maken voor de toekomst?

De tentoonstelling laat zien dat echte vooruitgang ontstaat wanneer steden durven te experimenteren – en zelfs mislukkingen toelaten. Want juist daar ligt de sleutel tot een leefbare, veerkrachtige stad. Bold Cities, Brave Decisions is geen terugblik, maar een oproep tot actie. Bezoekers worden actief uitgenodigd om mee te denken. Na succesvolle edities in binnen- en buitenland is Bold Cities, Brave Decisions in september en oktober 2026 te zien in de Rode Hal. De tentoonstelling sluit naadloos aan bij de actuele ontwikkelingen in de Spoorzone Zwolle, een gebied in transformatie waar innovatie, ontwerp en samenwerking centraal staan.

**Met dank aan
De Zwarte Hond,
Spoorzone Zwolle en
Gemeente Zwolle.**

**In de
Rode Hal**

Open Monumentendag 2026

Reizen in de Tijd

Reizen in de tijd © Nic Hooglugt

De Stad Verbeeldt (DSV) presenteert het
Fotofestival Reizen in de Tijd: een mix van
fotografie, film, muziek en poëzie rond de thema's
Sporen in de Tijd en Reizen in de Tijd.

Fotofestival

11 september t/m 7 oktober 2026
Rode Hal, Spoorzone - Hanzeplein 11, Zwolle

In de voormalige NS-werkplaats exposeren professionele fotografen, waaronder Els Zweerink en Hans Wilschut, samen met amateurs, studenten en leerlingen van o.a. Deltion College, Cibap en Meander College. Reizen in de Tijd gaat over reizen, toegankelijkheid, ontmoeting tussen steden en culturen en virtuele reizen naar de toekomst. Sporen in de Tijd toont ruim 150 jaar spoorontwikkeling in Zwolle en regio.

Te zien zijn ook:

- De Zilveren Camera - 200 journalistieke en documentaire foto's en visual storytelling
- Open Mind - buitenexpositie Samen onbepikt vooruit op het plein bij de Rode Hal
- Bold Cities, Brave Decisions - expositie over stedelijke ontwikkeling en architectuur, in samenwerking met de gemeente Zwolle

Cultuurroute

12 september 2026

Tijdens Open Monumentendag op 12 september organiseert DSV een gratis cultuurroute met fotografie, film, muziek en poëzie op zeven locaties in Zwolle. Ontdek hoe makers thema's als erfgoed, reizen en tijd verbeelden.

Alle activiteiten zijn speciaal voor Open Monumentendag gratis te bezoeken!

Laat je meenemen op een inspirerende culturele reis in beeld, geluid, muziek en verhalen.

► **Informatie:** www.destadverbeeldt.nl,
info@destadverbeeldt.nl

Programma (11.00 - 17.00 uur)

1. Rode Hal, Spoorzone Zwolle - Hanzelaan 95

Fotofestival met fotografie, film en multi-media, inclusief De Zilveren Camera, Samen onbeperkt vooruit en Bold Cities, Brave Decisions.
Open: 10.00 - 17.00 uur.

2. Passerelle / Stationsplein

De Lichte Kwelling Theater en koor Con Sola o.l.v. Toos Ligtenberg vertellen het verhaal van de vrouwen die in 1920 soep brachten aan spoorwerkers.
Vertrek Stationsplein: 12.00 - 12.30 uur richting Rode Hal, terug 13.00 - 13.30 uur.

3. Plein bij de Rode Hal - Hanzelaan 95

Meander Big Band o.l.v. Albert Dam: muzikale reis in de tijd, 12.30 - 13.00 uur en 13.30 - 14.00 uur.

4. Arriva-trein Zwolle - Ommen

Millennium Jazz Orchestra verzorgt muzikale optredens tussen Zwolle en Dalfsen.
Reistijden:

11.22 - 11.36 uur (Zwolle-Ommen),
11.53 - 12.08 uur (Ommen-Zwolle),
12.22 - 12.36 uur (Zwolle-Ommen),
12.53 - 13.08 uur (Ommen-Zwolle).

5. Statenzaal - Diezerstraat 80

Gertrud Reinink & Reinder van Raalte: poëzie en muziek over Sporen in de Tijd & Reizen in de Tijd, 11.00 - 11.30 en 14.00 - 14.30 uur.

6. 19 Het Atelier Architecten - Thorbeckegracht 19

Lezing Sporen in de Tijd, 14.00 - 14.30 uur.

7. ArtEZ Conservatorium - Aan de Stadsmuur 88

Britten Jeugdstrijk-orkest o.l.v. Loes Visser: muzikale reis in de tijd, 11.00 - 11.30 uur in de bibliotheek.

Vereniging De Buitensociëteit, Stationsweg 44

Op het binnenterrein van Stationsplein 8 staat de oude Buitensociëteit. Het gebouw is ontworpen door de Zwolse architect S.J.H. Trooster in eclectische stijl. Het onderkomen van Vereniging De Buitensociëteit is één van de best verborgen parels van Zwolle. Het pand van de 150 jaar oude vereniging ademt de sfeer van de vroegere salons. Sociëteiten waren aanvankelijk besloten gezelligheidsclubs, exclusief voor heren.

Voor de onderste lagen van de bevolking was er in de laatste kwart van de negentiende eeuw weinig vermaak. Dit was een van de redenen om een sociëteit voor alle lagen van de bevolking op te richten. In 1870 gaven zich al 50 leden op maar pas in 1877 volgde de inwijding van een eigen gebouw.

De sociëteit was vooral voor het hele gezin bedoeld. In 1952 werd het startsein gegeven voor een verbouwing door architect Nap uit Arnhem. Door deze en de daarop volgende verbouwingen bleef er niet veel over van de aantrekkelijke negentiende eeuwse gebouwen.

► **Bekijk hier schilderijen en panelen voor een mooie impressie over het verleden van de sociëteit.**

Geopend
van 10.00 tot
15.00 uur

Carolus Clusius College, Kamperweg 1

Het oudste gedeelte van dit gebouw, aan de Veerweg, is het voormalig Christelijk Lyceum. De Zwolse architect M. Meijerink ontwierp het in 1925 in een U-vorm. Het symmetrische gebouw heeft een sobere gevel met verspringend metselwerk. Het hekwerk langs de straat is nog origineel. De oorspronkelijke indeling is op hoofdlijnen nog aanwezig, net als diverse oorspronkelijke interieurafwerkingen zoals tegelvloeren, lambriseringen, gemetselde bogen en een monumentaal trappenhuis. In het trappenhuis is een groot glas-in-lood venster met gebrandschilderd glas uit 1949 te zien.

Het terugliggende gebouw aan de Kamperweg is strak vormgegeven met grote gelijke gevelvlakken ter plaatse van de lokalen. Het trappenhuis aan de linkerkant is iets smaller en meer transparant waardoor de trappen duidelijk zichtbaar zijn. Boven de entree is een groot tegelmozaïek aanwezig. In het trappenhuis zijn mooie kunstwerken uit de wederopbouwperiode gemaakt.

► **Neem hier deel aan een les uit vroegere tijden! Of ontdek hoe het onderwijs nu is vormgegeven op het Carolus Clusius College. Ook is het mogelijk om een bijzondere historische outfit aan te trekken.**

De Bruin Architecten, Veerallee 38

Deze villa maakt deel uit van een blok van twee herenhuizen die behoren tot de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee. Dit blok werd gebouwd door de Zwolse aannemer Wiebe Bijker. Het pand werd omstreeks 1907 gebouwd in overgangsstijl, met elementen uit neorenaissance en jugendstil, in schilderachtig ontwerp van G.B. Broekema. Op de hoek links staat een hoektorentje met klokvormige helm. De gevels zijn wit gepleisterd, met decoratieve gemetselde vensterbogen en speklagen. Bijzonder aan de voorzijde zijn de gekoppelde loggia's, overdekte buitenruimtes, met segmentvormige openingen.

In dit pand is architectenbureau De Bruin gevestigd. Dit bureau heeft al veel ontwerpen voor de herbestemming van monumenten gemaakt.

VanWonen, Willemsvaart 21

Het voormalige kantoor van Schrale's Beton is ontworpen door de bekende architect G. Th. Rietveld in de stijl van het Nieuwe Bouwen. Het ligt markant aan de Willemsvaart, op een kunstmatig talud. Het pand is ontworpen vanuit het gebruik. Rietveld heeft het materiaalgebruik tot een minimum beperkt. De detaillering is sober, minimaal en doelmatig. Kenmerkend voor zijn werk zijn de zorgvuldige compositie van vlakken en lijnen. De constructie is zichtbaar in het interieur. Dankzij de glaspuien hebben alle ruimtes een relatie met buiten en kan het daglicht naar binnen stromen. Er is zicht van buiten naar binnen en het pand heeft door zijn terugliggende en vooruitspringende vlakken een luchtig aanzien. Het pand is grotendeels in originele staat bewaard gebleven en is nu in gebruik door VanWonen Vastgoedontwikkeling.

Kinderactiviteiten

Er is ontzettend veel te beleven tijdens Open Monumentendag voor het hele gezin. Een paar leuke activiteiten voor de jonge bezoekers worden hier extra belicht.

City Escape:

DE VERBORGEN KLANKEN

Tijdens Open Monumentendag verandert Zwolle in een grote muzikale ontdekkingstocht. In verschillende monumenten zijn instrumenten verstopt die af en toe van zich laten horen. Kun jij ze allemaal vinden?

Schouwburg Odeon

Tom Edskes Gitarist, Componist, en Gitaardocent. Van 11.00–12.00 uur

Sassenpoort

Fluitschool Zwolle. Van 12.00–13.00 uur

ANNO Stadsmuseum Zwolle

Kinderkoor Konstantijn en Jeugdkoor Voices. Van 13.00–14.30 uur

ArtEZ Conservatorium

Britten Jeugd Strijkorkest. Van 14.00–15.00 uur

Bezoek bijzondere locaties, ontdek en bespeel verschillende instrumenten en ontmoet de leerlingen en docenten van Dubbelgreep. Zij zijn op vaste tijden aanwezig om muziek te maken en je kennis te laten maken met hun instrument. Kijk daarom goed in het tijdschema, zodat je niets mist. Verzamel onderweg alle stempels en haal een unieke prijs op bij de informatiekraam voor de Grote Kerk (Grote Markt 19).

Haal een prijsje op bij de informatiekraam!

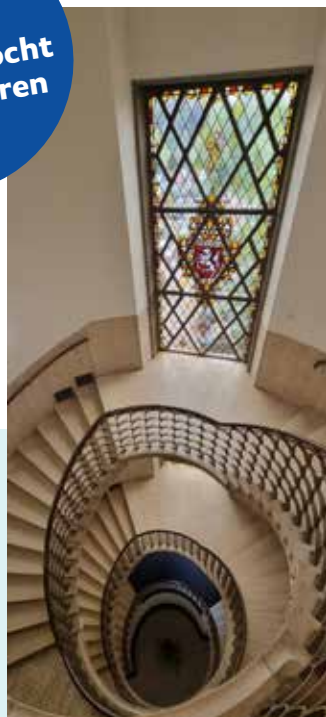
Leuke
fotospeurtocht
voor kinderen

Ontdek het bijzondere GGD-pand

Bezoek de GGD aan de Zeven Alleetjes 1 en bewonder op eigen gelegenheid de highlights van het gebouw. Met een hand-out vol weetjes en foto's ontdek je onder andere de prachtige glas-in-loodramen en het statige trappenhuis.

► **Daarnaast zijn er rondleidingen om 10.30 uur en 14.30 uur. Aanmelden kan via www.openmonumentendag.nl zoek op Zwolle.**

Speciaal voor jonge speurneuzen is er een leuke fotospeurtocht uitgezet. Onderweg ontdek je spelenderwijs de bijzondere plekken in het gebouw.

Word de baas van Het Vrouwenhuis

Het Vrouwenhuis is al heel oud. Vroeger woonde hier een rijke mevrouw, Aleida Greve. Zij bepaalde dat haar eigen huis na haar dood een plek werd voor arme, oude vrouwen. Honderden jaren later is het een museum. Maar hoe zorg je er nou voor dat zo'n bijzonder gebouw blijft bestaan? Tijdens deze interactieve rondleiding kruip jij in de rol van 'baas' van Het Vrouwenhuis en mag je zelf keuzes maken! Voor kinderen vanaf ca. 8 jaar.

► **Rondleidingen starten om 10.00 uur en 13.00 uur, aanmelden is verplicht via www.vrouwenhuiszwolle.nl.**

De Oude IJsselbrug, Spolderbergweg

De oude IJsselbrug, ook wel Katerveer genoemd, ligt 400 meter stroomopwaarts van de IJsselbrug in de A28. Het Katerveer is de naam van de veerdienst die eeuwenlang op deze plaats werd onderhouden. De oude IJsselbrug uit 1930 is één van de eerste bruggen uit het Rijkswegenplan van 1927. Vier van de twaalf bruggen uit dit plan zijn inmiddels rijksmonument. De brug heeft een stalen middenbrug naar Duits voorbeeld en twee betonnen aanbruggen met ieder vier boogribben. Tijdens de Tweede Wereldoorlog is de brug twee maal opgeblazen en herbouwd. Karakteristiek aan de oude IJsselbrug bij Zwolle is de kleurstelling in groen en blauw, zoals voorgesteld in 1995 door het toenmalige districtshoofd van Rijkswaterstaat. Een kleurvoorstel dat afweek van de kleuren van Rijkswaterstaat. Voorheen waren bruggen doorgaans onopvallend groen of donkergrijs. Het enthousiasme van de betrokken gemeenten en Commissies van Welstand heeft bijgedragen aan de definitieve keuze voor de kleuren.

Katerveersluizen

Dit sluiscomplex is voor de scheepvaart naar Zwolle aangelegd binnen een zestiende-eeuwse schans, bij de uitmonding van de Willemsvaart in de IJssel bij het vroegere Katerveer. De oude kleine sluis is gebouwd in 1818-1819. In de tweede helft van de negentiende eeuw bleek de sluis te klein voor de steeds grotere schepen. Daarom is in 1873 een nieuwe, grotere sluis gebouwd. Toen zijn ook de bruggen over de sluizen aangelegd. In 1964 is het Zwolle-IJsselkanaal in gebruik genomen, waardoor de sluizen voor de scheepvaart niet meer werden gebruikt.

56

Het Engelse Werk

Tijdens de Tachtigjarige Oorlog kreeg Zwolle toestemming van de Staten van Holland om de stad te versterken met een vesting en drie aarden bolwerken. Deze werden onderling verbonden door een linie vanuit de stad naar de IJssel. Het laatste bolwerk aan de IJssel, de Katerschans, beschermde het Katerveer, zodat Hollandse troepen veilig de IJssel konden oversteken. Tussen 1698 en 1701 werd de linie verder uitgebreid richting het zuiden met twee grote Hoornwerken, aangelegd door vestingbouwer Menno van Coehoorn. Dit vestingwerk lag op de plek van het huidige Engelse Werk.

In 1809 schonk Lodewijk Napoleon de vesting aan de stad Zwolle, waarna het terrein werd omgevormd tot een park in Engelse landschapsstijl. Het park is vermoedelijk ontworpen door tuinarchitect Hendrik van Lunteren die ook vestingwerken rond de binnenstad omvormde tot een wandelpark. De transformatie van vestingwerk tot landschapspark ging nog met schep en kruitwagen waardoor grootschalig grondverzet onwenselijk was. Vandaar dat de hoofdvorm van de vesting nog gedeeltelijk aanwezig is. Twee poortjes in het park herinneren nog aan deze functie.

57

Hof van Windesheim, Pastorieweg 2

Van het in 1387 gestichte moederklooster van de Congregatie van Windesheim zijn slechts een paar gebouwonderdelen bewaard gebleven. De boerderij Pastorieweg 2 bevat nog enkele muren en een gedeelte van een kelder die tot het kloostercomplex behoorden. De boerderij, een driebeukig bedrijfsgedeelte met aan de noordzijde een woongedeelte, ligt op een ruim erf waarop ook een vrijstaande schuur en een stal annex bakhuisje staan. Er is altijd een ruimtelijke en functionele relatie geweest tussen de kerk, de kosterswoning, de pastorie en de begraafplaats. De pastorie vormt hierin de ruimtelijke schakel. Vanaf 1397 was er bebouwing aanwezig en was het oorspronkelijk de rand van de bebouwing van Windesheim. Hof van Windesheim is momenteel in gebruik als kleine zorgboerderij.

Windesheimer molen, Wijheseweg 43

De Windesheimer molen siert de weg tussen Zwolle en Wijhe al sinds 1748. Er is een lange geschiedenis aan vooraf gegaan, voordat de molen is geworden tot wat hij nu is. De broeders van het in 1387 ingewijde klooster in Windesheim kregen in 1391 toestemming om een molen te bouwen. Een woeste storm maakte de molen in 1747 met de grond gelijk. Een jaar later bouwde men de huidige korenmolen. Het geslacht Langevoort heeft generaties lang met de molen gemalen.

Vanaf 1942 ging het bergafwaarts met de molen. Dankzij de oprichting van stichting 'De Windesheimer Molen' in 1952 keerde het tij voor de verpauperde molen. Zij kochten de molen en restaureerden hem zodat hij in 1993 weer maalvaardig was. Later kwam de molen in handen van de Gemeente Zwolle. In 2009 is de molen uitgebreid met een aanbouw en is het molengedeelte gerestaureerd. Sinds 1989 wordt de molen bemand door vrijwilligers. Vanaf dat moment wordt er gemalen voor de bakker en voor particulieren. Dit schitterende rijksmonument is een levend voorbeeld van cultuur, schone energie en techniek.

Oudste boerderij van Salland, Veldweg 1 - 2

Veldweg 1-2 is een grote, historische rietgedekte boerderij (tegenwoordig niet meer in bedrijf) met bijgebouwen gelegen op een iets hoger gelegen smalle noord-zuidrug in het IJsseldal. Deze bijzondere topografische ligging is van grote cultuurhistorische en landschappelijke betekenis.

In de nabijheid van de boerderij bevinden zich restanten van het in 1378 gestichte klooster Windesheim van de "Broeders en Zusters van het Gemene Leven". De volledige gebintstructuur in de boerderij dateert van omstreeks 1502. Aan weerszijden van deze gebintstructuur bevinden zich zijbeuken, de zogenoemde kubbingen. De noordelijke kubbing verbreedt zich ter hoogte van het woongedeelte, waardoor daar een karakteristieke sprong in de gevel ontstaat. Aan de zuidzijde staat haaks op het woongedeelte een stenen opkamer, die iets later gedateerd kan worden dan de gebinten van de boerderij.

Ten noorden van de boerderij staat een negentiende-eeuwse schuur van vijf vakken met eiken ankerbalkgebinten. De schuur is voorzien van een rieten dak met aan beide zijden wolfseinden.

Leven in de Brouwerij:

ONTDEK DE GESCHIEDENIS VAN WINDESHEIM

In Windesheim komt de geschiedenis tot leven! In 1387 is in Windesheim het klooster opgericht. Van het klooster zijn in het dorp enkele sporen te vinden, maar de brouwerij van het klooster springt direct in het oog. Dit gebouw is intact gebleven en in 1632 in gebruik genomen als kerk.

Het project 'Leven in de brouwerij' is een initiatief om de huidige kerk en tevens oude brouwerij van het klooster Windesheim opnieuw onder de aandacht te brengen. Op zaterdag 12 september worden er de hele dag rondleidingen gegeven in de kerk, Dorpsstraat 4 (10.00 - 16.00 uur). Hier is door het kostersechtpaar een kleine expositie ingericht met vondsten uit het gemeentearchief en vondsten die in de afgelopen jaren in Windesheim gedaan zijn.

Aan de overkant is bij installatiebedrijf Van Nee, Dorpsstraat 1, een brouwlokaal ingericht. Hier is de brouwersgroep van Stichting Klooster Windesheim de hele dag aan het brouwen. Op kleine schaal worden recepten ontwikkeld en verfijnd. Tussen 10:00 en 16:00 uur kunt u letterlijk en figuurlijk proeven hoe verleden en heden samenkomen. Achter het installatiebedrijf is nog een oude waterput uit de kloostertijd te zien.

**Proeven
van 10.00 tot
16.00 uur**

60

Hervormde kerk Windesheim, Dorpsstraat 4

In 1368 schonk Berthold ten Hove zijn bezit 'Hof van Windesheim' aan Florens Radewijnsz, één van de Broeders van het Gemene Leven te Deventer en rechterhand van Geert Grote 1340-1384, om er een klooster te bouwen. Samen met zes medebroeders werd het klooster gesticht en op 17 oktober 1387 met de kerk ingewijd. Na de Reformatie werd het klooster tussen 1596 en 1599 afgebroken. Alleen de brouwerij bleef over. De balken van deze brouwerij zijn in 1565 gekapt.

Deze brouwerij is tijdens de Tachtigjarige Oorlog, in 1634, als Nederlands Hervormde kerk in gebruik genomen. Links van de kerk staat een opmerkelijke halve boerderij, de kosterwoning. In 1988 is deze NH-kerk gerestaureerd.

► **Ontdek dit bijzondere gebouw tijdens een rondleiding.**

61

Historische Buitenplaats Windesheim, Windesheimerweg

Landgoed Windesheim is een oud landgoed van enkele honderden hectaren. Het hart van de buitenplaats wordt gevormd door twee bouwhuizen en een ruïne van het hoofdgebouw, dat in de Tweede Wereldoorlog door een bombardement werd verwoest.

Deze havezate ontwikkelde zich in de loop van vijf eeuwen tot een statige buitenplaats van zo'n dertig hectare. Het park van de buitenplaats is (via het houten bruggetje aan de voorzijde rechts en via de achterzijde) toegankelijk voor een wandeling.

Koren EN ENSEMBLES

Kom langs
en geniet van
prachtige
muziek

Tijdens Open Monumentendag zijn er ontzettend veel optredens van koren en ensembles. Kom langs en geniet van prachtige muziek in de monumenten.

► **Bekijk het volledige en actuele programma via: www.zwolle.nl/erfgoed/overzicht-koren-en-ensembles**

Scan de QR-code
voor meer informatie.

Monumentenmagazine

Tijdens de dag is het glossy Monumentenmagazine met verrassende verhalen met als thema 'Veerkrachtig Erfgoed' gratis verkrijgbaar bij de informatiekraam voor de Grote of Sint-Michaëlskerk (Grote Markt 19) en bij opengestelde monumenten.

Colofon

Afbeeldingen:

Team Erfgoed gemeente Zwolle, Hans Westerink, Bert Dijkink, Collectie Overijssel, Merel Tuk, Collectie Het Oversticht, Belle Hoogland, Joran van Soest, Kasper Veenstra, Nic Hooglugt, Jan Arndt, Dimitri Mezzawi

Comité Open Monumentendag Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
erfgoed@zwolle.nl

Meer weten? Volg Erfgoed gemeente Zwolle via sociale media en blijf op de hoogte!

Instagram

Facebook

Zwolle

Erfgoed